

ISSN 2671-1036
No. 02 / October 2020

SL^QCRO Business Mirror

Gospodarsko zrcalo

I FEEL
SLOVENIA

GREEN. CREATIVE. SMART.

Thinking of **relocating** your export business? Looking for a **supplier or a business partner**? Slovenia is the right choice and SPIRIT Slovenia business agency is **the one stop shop** for all your requirements!

What we offer:

- Free of charge consulting services
- Customised information about Slovenian suppliers and investment opportunities
- Contact with potential business partners, industry experts, and government authorities
- Assistance during the investment process every step of the way
- Support in growing your business once you are here

Get in touch!

SPIRIT Slovenia
Business development agency

Verovškova 60
SI-1000 Ljubljana, Slovenia
+386 (0)1 589 18 70
invest@spiritslovenia.si

 SPIRIT
INVEST SLOVENIA
www.investslovenia.org

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT
AND TECHNOLOGY

Published by: SPIRIT Slovenia, public agency, www.sloveniabusines.eu

Uvodnik Poštovani čitatelji,

broj 13 u kombinaciji s petkom zbog nesretne sudbine vitezova Templara postao je simbol nesreće. Eto prilika za novu povijesnu simboliku za naredne generacije: 2020. i svi dani u tjednu. Štoviše, skoro i svi mjeseci. Nismo niti slutili da mali virus može biti razorniji od slabih kredita i pohlepe na finansijskim tržištima. Pa eto, može! Koliko će radnika biti na cesti do kraja 2020. godine možemo samo nagađati. Međutim, pozitivan stav nas nije napustio, a Slovenski etnografski muzej pobrinuo se da koronski humor postane etno naslijeđe. Koga obuzme melankolija ili depresija neka obvezno pogleda.

Umjesto da stvaramo poslovne planove oslušujemo što će priopćiti slovenski i hrvatski stožer civilne zaštite. Je li lista crvena ili žuta? Kako će gospodarstvenici na službeni put u Ljubljanu ili Zagreb?

»ZAKAJ NAM JE VSE TO
TAKO POMEMBNO? ZAKAJ
SO NAM POMEMBNI
SLOVENSKO-HRVAŠKI ODNOSI?
GOSPODARSTVO, PA ČE SMO
NANJ ŠE TAKO OSREDOTOČENI,
NI VSE. GENERACIJA ROJENA PO
OSAMOSVOJITVI JE ODRASLA,
MNOGI MED NJIMI SO PODJETNIKI.
ZA NAS, KI SMO ROJENI PREJ,
TUJINO PREDSTAVLJATA AVSTRIJA,
ITALIJA. ZANJE PA STA TUJINA ŽE
HRVAŠKA IN SLOVENIJA. NAM SO
NAŠI STARŠI PREDALI IZKUŠNJO,
MI MORAMO NJIM ČUSTVA. ZARADI
VSEGA TEGA JE ZA PRIHODNOST
POMEMBNA OHRANITEV VEZI. IN
VEZI SO BUSINESS.«

Kako ćemo na godišnji? Moramo li odmah nazad? U proturječnim uputama, nelogičnostima plivamo i snalazimo se kako najbolje znamo i umijemo. Trebamo li kritizirati? Da, svakako. Ali nikako ne treba zaboraviti kako su svi generali nakon bitke. Nisu samo stožeri ti koji su krojili našu zbilju. I svi mi na vodećim pozicijama u poduzećima morali smo donositi odluke i preuzimati odgovornost. Međutim, nije prošlost najvažnija, već budućnost. Ako to shvatimo kao veliku školu, kao skupu školu, onda je važno što smo naučili iz svega toga. Podatci o robnoj razmjeni tijekom godina posljednje krize polako su napustili tablice i analize. Zadnjih sedam godina karakterizira odličan kontinuitet rasta, ali na žalost 2019. godina je opet posljednja u jednom nizu rasta za koji smo znali da nije vječan, ali smo ipak mislili da će potrajati još malo. Uz statističke podatke koji se objavljuju tijekom 2020. godine jasno je da smo vraćeni i (do) deceniju unazad. Posljedica još nismo svjesni, ali čekaju nas „zanimljiva“ jesen i zima.

I slovenska i hrvatska država reagirale su brzo i odlučno te gospodarstvu namijenile pomoć u rekordnom roku bez koje bi posljedice bile znatno, znatno veće. Kada tomu dodamo i finansijski okvir EU-a koji je pred nama pitanje je samo jesmo li u mogućnosti iskoristiti taj novac i usmjeriti ga u gospodarski rast. Kriza je potaknula dodatna razmišljanja u pravcu zelene ekonomije i alternativne svemu tradicionalnom i konvencionalnom, ali isto tako brzo je uslijedilo i otrežnjenje kada smo vidjeli koliko svi kao potrošači ovisimo o tradicionalnoj industriji i uvriježenim navikama.

DR. SC. SAŠA MUMINOVIĆ
Predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba

Pred Vama je drugi broj revije SLO CRO Business Mirror / SLO CRO Gospodarskoga zrcala. Bili smo u velikoj dilemi hoće li u ovoj krajnje neobičnoj godini ići takav projekt, ali prevladao je stav da je najvažnije održati kontinuitet normalnoga i ne dopustiti da nam se životi ponovno zaustave.

Zašto nam je sve to važno? Zašto su nam važni slovensko-hrvatski odnosi? Količnogod je naš fokus na gospodarstvu, ono nije sve. Generacije koje su rođene nakon osamosvojitve i neovisnosti danas su odrasli ljudi. Mnogi od njih su i poduzetnici. Za nas rođene prije, inozemstvo je Austrija, Italija. Za njih su inozemstvo i Hrvatska i Slovenija. Nama su naši stari prenosili iskustvo, a mi njima moramo prenositi emocije. Zbog toga je očuvanje veza važno i za budućnost. A veze su business.

Ne zaboravimo kako kruži novac i da ne postoji jednoznačnost. Ako je jednima dobro, vrlo vjerojatno će biti i drugima. Ali ako je jednima loše, skoro sigurno će biti i drugima. U našim aktivnostima i naporima svesrdno nam pomažu javna agencija Spirit Slovenija i Veleposlanstvo Republike Slovenije u Zagrebu. Nadam se da ćete uživati u čitanju naše revije te naš Klub preporučiti Vašim poslovnim partnerima.

Sretno u 2021. godini!

SLO CRO Business Mirror

SLO CRO Gospodarsko
zrcalo

Sufinancira ga:

SPIRIT Javna Agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije tujih investicij i tehnologije

Glavni urednik:

dr. sc. Saša Muminović

Izvršna urednica:

Vesna Vukšinić Zmaić

Prijevod na hrvatski:

Vesna Vukšinić Zmaić

Lektoriranje hrvatskoga jezika:

dr. sc. Jasna Kovačević

Lektoriranje slovenskoga jezika:

Mateja Klemenčič

Oblikovanje i grafička priprema:

AIKO, Maja Cerjak s.p.

Tisak:

Aero Print, www.aprint.net

Naklada:

500 kom

Izdavač:

SLO CRO Poslovni klub slovenskih i hrvatskih gospodarstvenika, Koturaška 69, 10000 Zagreb

Poslovni klub
Business Club

Glamping village Terme Tuhelj*****

Luksuzan odmor u prirodi

Terme Tuhelj d.o.o.
Ljudevita Gaja 4,
49215 Tuheljske Toplice
rezervacije@terme-tuhelj.hr

TERME TUHELJ
Art&Spa

gebetsroither.

www.terme-tuhelj.hr

Godina u klubu

Ekonomski pokazatelji

Diplomacija u doba korone

Intervju:
Marino i Marjeta Furlan

Healthy Seas i Aquafil

Na krilima Pegaza

- 03 **UVODNIK**
Riječ predsjednika
- 06 **GODINA U KLUBU**
18. godina SLO CRO Poslovnog kluba
- 10 **CYBER VARNOST**
Prijevara s računima
- 12 **IZAZOVI**
Slovensko-hrvatska olimpijada robne razmjene
- 14 **TIKO PRO: Uspješna poduzeća koriste bespovratna sredstva**
- 16 **IZAZOVI**
Krise su najbolji okidači promjena
- 20 **PISMO VELEPOSLANIKA**
Hrvatska i Slovenija, primjer izvrsne suradnje
Tradicionalne kulturne veze
- 22 Intereuropa je na hrvatskom tržištu šest desetljeća!
- 24 **PISMO VELEPOSLANIKA**
Diplomacija u doba korone
- 26 **Ambasadori slovenskog gospodarstva GREEN. CREATIVE. SMART.**
- 28 **INTERVJU**
Zdravko Počivalšek: Stabilni trgovinski tokovi između Slovenije i Hrvatske
Tomislav Čorić: Suradnja je dobra, a ima i potencijala za produbljivanje
- 34 **CYBER VARNOST**
Direktorska prijevarama
- 36 **Gideon Brothers: Roboti nove generacije**
- 38 **IZAZOVI**
Ekonomski pokazatelji
- 43 **VIVO Catering: Tim VIVO cateringa pokrenuo je novi brend VIVO BOX TO GO!**
- 44 **ODRŽIVO**
Prihvatimo promjene i kreirajmo potpuno drugačiji turizam
- 46 **ZANIMLJIVOSTI**
Dragi ljubitelji vina!
- 47 **Light komunikacije: Naši su klijenti naša referenca i motivacija**
- 48 **ZANIMLJIVOSTI**
Digitalni nomadi, dobrodošli u Hrvatsku!
- 49 **Digitalizacija i inovacija u Poliklinici IMED u Zagrebu**
- 50 **ZANIMLJIVOSTI**
Na krilima Pegaza
- 52 **INTERVJU**
Marino Furlan: Svjetlost ne samo da vidimo nego i osjećamo
- 55 **CGS: U budućnost uz tehnologiju HP MJF**
- 56 **ODRŽIVO**
Healthy Seas i Aquafil za zdravo Jadransko more - poslovna vizija zaštite
- 58 **Branko Roglič: Autobiografija**
- 59 **Pošta Slovenije: Tko traži pouzdanost, pronaći će usluge Grupe Pošta Slovenije**
- 60 **CYBER VARNOST**
Rad od kuće
- 62 **ČLANOVI**

sadržaj vsebina

Vsebina / Sadržaj

18. godina SLO CRO Poslovnog kluba

Autor: Vesna Vukšinić Zmaić
Foto: Alenka Peterlin

Potreba za većim gospodarskim povezivanjem među državama ukazala se 2002 godine. Prva predsjednica Poslovnog kluba bila je Lidija Žderić, a nakon nje predsjednici su bili Ignac Rupar i Tomaž Kačar. Goran Berić, direktor Mesnine Kras za Hrvatsku preuzeo je predsjedavanje Kluba u 2014. godini, dok je dopredsjednik postao Branko Roglič, predsjednik Nadzornog odbora i vlasnik Orbico grupe. Dr. sc. Saša Muminović, član uprave AquafilSLO u Ljubljani i AquafilCRO u Oroslavju, u 2018. postao je i predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba te ga uspješno doveo do punoljetnosti. Važno je istaknuti kako SLO CRO Poslovni klub i dalje odlično surađuje s Veleposlanstvom Republike Slovenije u Zagrebu, veleposlanicima i gospodarskim savjetnicima.

Ove godine korona je iznenadila sve, pa tako i SLO CRO Poslovni klub. No, prilagodili smo se te projekte preselili online pa tako za članove organizirali webinar Deloitte o mjerama Vlade Republike Hrvatske za pomoć gospodarstvu, Tiko Pro nudio je informacije kako doći do financiranja putem poziva za dostavu projektnih prijedloga. Slušali smo webinar tvrtke Tetida o važnosti digitalnog marketinga, webinar na temu radnih odnosa, te podršku o poslovanju koji je pripremila je tvrtka Crowe.

U počecima epidemije, kad se svaka država na svoj način borila protiv širenja virusa, tvrtke, poduzetnici i obrtnici u slovenskim regijama Dolenjska i Bela krajina od sredine ožujka suočavali su se zabranom dnevne migracije hrvatskih radnika na to područje.

SLO CRO Poslovni klub i Obrtna zbornica Dolenjske i Bele krajine su 15. 4. 2020 na Štab civilne zaštite Republike Hrvatske uputili pismo zamolbe da se ponovno preispitaju okolnosti za otvaranje granice hrvatskim dnevnim migrantima koji rade na području Dolenjske i Bele krajine. Nedugo nakon toga, sa zadovoljstvom smo primili vijest da hrvatski dnevni radni migranti mogu slobodno prelaziti granicu.

U pograničnim područjima Slovenije naime radnici migranti različitih zanimanja čine u pojedinim tvrtkama od 10 do 60 % svih zaposlenih!

»TAKO KOT VSE, JE TUDI NAS PRESENETILA KORONA, TODA DELO V KLUBU NI ZAMRLO, PAČ PA SMO V DANIH OKOLIŠČINAH SREČANJA ORGANIZIRALI PREKO SPLETA. ŠLO JE PREDVSEM ZA SEMINARJE, KI SO TEMATSKO USTREZALI ČASU, V KATEREM SMO SE ZNAŠLI. O DRŽAVNI POMOČI V GOSPODARSTVU, DAVČNIH SPREMEMBAH, PRIJAVAH NA RAZPISE, DIGITALNEM MARKETINGU. SODELOVALI SMO PRI DVEH MNOŽIČNO OBISKANIH ONLINE KONFERENCAH O TURIZMU MED IN PO KORONI, NA PROŠNJO GOSPODARSTVENIKOV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE PA SMO USPEŠNO APELIRALI NA ŠTAB CIVILNE ZAŠČITE R. HRVAŠKE, DA DOVOLIJO PREHAJANJE MEJE HRVAŠKIM DELAVCEM, KI DELAJO NA TEM OBMOČJU.«

Pokazalo se kako je u korona krizi geografska blizina dviju gospodarstva od iznimnog značenja. Zajednička povijest, kulturološka i vjerska sličnost te sociološka ovisnost – temelj je zbog kojeg bi se Slovenija i Hrvatska trebale udružiti i na globalnom tržištu. Da je SLO CRO Poslovni klub iznimno važan faktor za održavanje i napredaka gospodarske suradnje među državama potvrdio je ministar za gospodarstvo Republike Slovenije u svom govoru 24. 6. 2020 na otvorenju Glamping Village resorta u Termama Tuhelj. U nastavku donosimo pregled značajnih događaja u SLO CRO Poslovnom klubu.

Na inicijativu SLO CRO Poslovnog kluba susreli su se ministar za gospodarstvo Republike Slovenije Zdravko Počivalšek i ministar za gospodarstvo Republike Hrvatske Darko Horvat u gradu Mokrice.

Na okrugli stol pozvali smo ministra gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske Darko Horvata i ministra gospodarskog razvoja i tehnologije Republike Slovenije Zdravko Počivalšeka. Prije okruglog stola, dvojica ministara sastala su se u dvorcu Mokrice na bilateralnom sastanku, gdje su razgovarali i o mogućnostima zajedničkog ulaganja i sudjelovanja na europskom tržištu, te jačanju slovensko-hrvatske gospodarske suradnje.

Okrugli stol koji je uslijedio povezala je Janja Starc, direktorica Područne obrtničke komore Krško, a ministrima se pridružio i predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba, dr. Saša Muminović. Razgovori su bili usredotočeni na ulaganja, gospodarsku suradnju, pitanja minimalne plaće i tržište rada. Oba ministra istaknula su područje potonjeg kao problem obje zemlje, jer je za učinkovito rješenje potrebna dugoročna strategija. Okruglom stolu, odnosno Poslovnom doručku u čast Dana državnosti, nazočilo je preko 120 gostiju iz Slovenije i Hrvatske, članova kluba i važnih predstavnika gospodarstva, veleposlanica Republike Slovenije u Hrvatskoj dr. Smiljana Knez, Nj. E. Veleposlanik Republike Hrvatske u Sloveniji mr. sc. Boris Grigić, državni tajnici, načelnici pograničnih općina, predsjednik Obrtničke komore Slovenije, europarlamentarac Franc Bogovič i drugi ugledni gosti. Nakon okruglog stola, dvojica ministara su dali izjave za medije i pridružili se gostima na domjenku. I slovenski i hrvatski ministri zahvalili su se Poslovnom klubu na organizaciji te izrazili očekivanje da će se istom prigodom sastati sljedeće godine.

SLO CRO Poslovni klub održao je obećanje i ove godine pripremao susret ministra Počivalšeka i Horvata u Termama Tuhelj. Zbog izbijanja koronavirusa, i previše nepoznanica u vezi prevencije zaraze s istim, susret smo odgodili dva dana prije realizacije.

Okruglom stolu nazočilo je preko 120 gostiju iz Slovenije i Hrvatske, članova Poslovnog kluba, važnih predstavnika gospodarstva i diplomacije.

S Triglavom do vrha

Triglav Osiguranje je početkom prošle godine potpisao sponzorski ugovor s Hrvatskim košarkaškim savezom (HKZ) za razdoblje od četiri godine. Triglav je već niz godina član Poslovnog kluba SLO CRO, stoga smo za njih organizirali poslovni doručak s okruglim stolom na kojemu su o uključivanju gospodarstva u sport govorili predsjednik HKZ-a Stojko Vranković i izbornik hrvatske košarkaške reprezentacije Veljko Mršić.

Razgovor je vodio poznati sportski novinar Marko Šapit. Predsjednik i izbornik su u razgovoru izrazili zahvalnost Triglavu za svu podršku hrvatskoj košarki, za koju vjeruju da se može ponovno popeti na vrh europske košarke. Na-

kon okruglog stola Vladimir Mišo Čeplak, prokurator Triglav Osiguranja kratko je predstavio povijest Zavarovalnice Triglav u Hrvatskoj, poslovne rezultate i pakete osiguranja, koji su prilagođeni potrebama i potražnji gospodarstva. Poslovnom doručku prisustvovalo je preko 80 predstavnika raznih tvrtki iz Slovenije i Hrvatske.

Trend radne snage prije i poslije korone

Početkom ove godine u organizaciji SLO CRO Poslovnog kluba i Profil Grupe održao se iznimno zanimljiv poslovni doručak na temu radne snage. Direktorica hrvatske Profil Grupe Mirjana Pajas upoznala nas je s trendovima koji vladaju na području traženja kadrova.

Čuli smo dosta razloga zbog kojih je Hrvatska samo korak do uvoza radnika iz istočnih zemalja. Pet mjeseci kasnije, slika je potpuno drukčija, ljudi i tvrtke ostale su bez posla. No, kad korona posustane a gospodarstvo se oporavi, velika je vjerojatnost da će se vratiti i problem.

Predstavnici Profil Grupe iz Ljubljane, Zagreba i Beograda. Slijeva: Tinka Troha, Erni Curk, Mirjana Pajas, Primož Klemen i Zoran Lazukić.

Webinar: Digitalni marketing-trendovi koje ne želite propustiti

"Ako mislite da se digitalnom marketingom može baviti jedan čovjek – varate se. To područje zahtijeva širok spektar različitih znanja, pa koliko uložite u njega – toliko vam se i vrati." - uvodom u webinar rekao je Simon Ferjuc direktor tvrtke Tetida, članice SLO CRO Poslovnog kluba.

Virtualna konferencija: Smart Tourism 5.0

Promišljanja, predviđanja i preporuke turističkih stručnjaka, konzultanata, blogera i influencera o tome kako poslovati u korona krizi bile su teme dvije virtualne konferencije SMART TOURISM 5.0 u suorganizaciji SLO CRO Poslovnog kluba u svibnju i lipnju ove godine i na koju je ukupno bilo prijavljeno više od 1500 osoba iz 15-tak zemalja.

Nova stvarnost

U srijedu, 1. srpnja 2020., u Termama Tuhelj SLO CRO Poslovni klub organizirao je prvi susret na temu korona krize. Gosti razgovora, kojega je vodio predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba, dr. Saša Muminović bili su: Branko Roglič, predsjednik Nadzornog odbora i vlasnik Orbico grupe, Davor Majetić, direktor Hrvatske udruge poslodavaca i Matija Kopic, suvlasnik i osnivač start-up tvrtke Gideon Brothers.

Za mjere sukladno preporukama NIJZ pobrinula se tvrtka Magles iz Celja i Meditex iz Zaboka. Korona kriza bila je glavna tema razgovora, a središnje pitanje za sve goste je bilo kako su se nosili s krizom i što po njima donosi nova stvarnost.

Gosti su se složili da je kriza potakla razvoj digitalizacije radnih mjesta, posao nije više vezan na uredsko mjesto pa se tu smanjuju troškovi tvrtki, a donijela je i nove prilike u industriji robotike i automatizacije. Gosti su sa članovima Kluba dijelili iskustva i preporuke za vrijeme poslovanja u korona krizi, te razmišljanja – kako dalje.

No glavna poruka susreta bila je ona koju je poručio Branko Roglič, naime da gospodarstvo neće preživjeti još jedan lockdown, te da trebamo naučiti živjeti sa koronavirusom – to je nova stvarnost.

Gosti su se složili da je kriza donijela nove prilike u industriji robotike i automatizacije.

PRIJEVARA S RAČUNIMA

KAKO SE TO RADI?

- ▶ Tvrcki pristupa netko tko se pretvara da predstavlja dobavljača / davatelja usluga / vjerovnika.
- ▶ Može se koristiti kombinacija pristupa: telefon, pismo, e-pošta itd.
- ▶ Prevaranti traže da se bankovni podaci o plaćanju (odnosno pojedinosti o bankovnom računu primatelja) budućih računa promijene. Novi navedeni račun kontrolira prevarant.

ŠTO MOŽETE UČINITI?

Pobrinite se da su zaposlenici obaviješteni i svjesni ove vrste prijevare i upućeni u to kako ih izbjeći.

KAO TVRTKA

Uputiti osoblje odgovorno za plaćanje računa da ih uvijek provjeravaju zbog mogućih nepravilnosti.

Uvesti postupak za provjeru legitimnosti zahtjeva za plaćanjem.

Pregledajte informacije objavljene na stranici tvrtke, posebno ugovore i dobavljače. Pobrinite se da vaši zaposlenici paze na ono što dijele o tvrtki na svojim društvenim mrežama.

Provjerite sve zahtjeve koji se čine da dolaze od vaših vjerovnika, posebno ako zatraže promjenu bankovnih podataka za buduća plaćanja.

KAO ZAPOSLENIK

Za isplate iznad određenog praga uspostavite postupak potvrde ispravnosti bankovnog računa i primatelja (npr. sastanak s tvrtkom).

Nemojte koristiti detalje kontakta dobivene pismom/faksom/e-poštom koji traže izmjenu. Sigurnije je koristiti one iz prethodne korespondencije.

Kada je račun plaćen, pošaljite e-poruku kako biste obavijestili primatelja. Navedite naziv banke i posljednje četiri znamenke računa na koji ste uplatili kao mjeru sigurnosti.

Odredite osobe koje će biti jedinstvene kontaktne točke za rad s tvrtkama kojima redovito plaćate.

Ograničite informacije koje dijelite o svom poslodavcu na društvenim medijima.

Uvijek se obratite policiji u slučaju pokušaja prijevare, čak i ako niste postali žrtvom.

#CyberScams

Unapređenja procesa nabave energije
 Priprema i provedba tendera za nabavu energije
 Procjene strategija nabave energije
 Procjene i razvoj modela mobilnosti

Neovisne procjene ili revizija kvalitete upravljanja energijom za uprave i vlasnike
 Druge neovisne usluge na području energije

ERGA

podjetje za neodvisno svetovanje
 udeležencem trga energije

www.erga.si

info@erga.si

Izboljšave procesa nabave energije
 Priprava in izvedba povpraševanja za nabavo energije
 Ocene strategij nabave energije

Ocene in razvoj modelov mobilnosti
 Neodvisne ocene ali revizija kakovosti upravljanja z energijo za uprave i lastnike
 Druge neodvisne storitve na području energije

Vaš pouzdan, neovisan partner za energiju.

Vaš zanesljiv, neodvisen partner za energiju.

Slovensko-hrvatska olimpijada robne razmjene

Autor: dr. sc. Saša Muminović
Foto: Alenka Peterlin

Pobjednik olimpijade okrunjen medaljom svima se usiječe u pamćenje. No, drugo i treće mjesto iako okićeno medaljom i ponosno na postolju, padaju brzo u zaborav. Tako je i sa statističkim podacima o robnoj razmjeni. Najčešće će se u medijima govoriti samo o prvima i zanemarivati ostale, ma kako oni bili značajni.

I slovenskom i hrvatskom gospodarstvu najveći vanjskotrgovinski partneri su iz EU-a, a među njima su Njemačka, (za većinu država članica EU-a, država u koju se u 2019. godini najviše izvozi, ali i iz koje se najviše robe uvozi), i Italija.

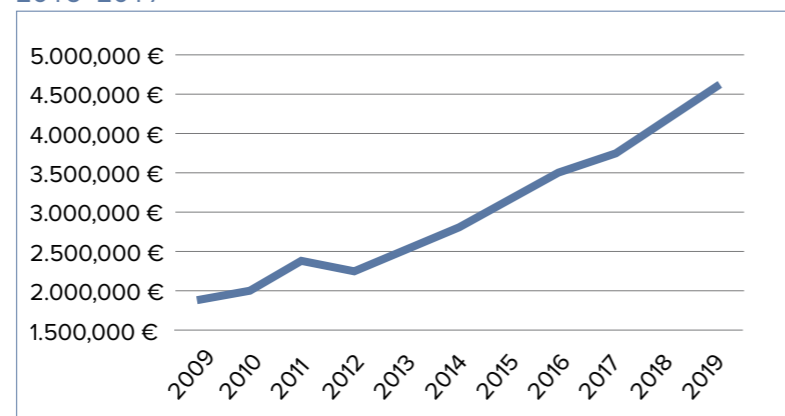
U 2019. hrvatsko gospodarstvo je najviše izvozilo u Italiju (14% ukupnog izvoza), a najviše uvezilo iz Njemačke (16% ukupnog uvoza). Robna razmjena Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom zauzima treće mjesto. I na strani uvoza i na strani izvoza. 11% ukupnog izvoza i

ukupnog uvoza čini promet robe Republike Hrvatske s Republikom Slovenijom u 2019. godini. Slovensko gospodarstvo je u 2019. godini najviše izvozilo u Njemačku 18,9%, ali i uvezilo 16,1% ukupnog izvoza. Dio roba izvezenih u Hrvatsku čini 8,6% ukupnoga izvoza, a 5% ukupnog uvoza roba u Sloveniju je iz Hrvatske. Promatrajući rang za Sloveniju je izvoz u Hrvatsku na trećem mjestu, a uvoz na petom.

U prethodnih 11 godina robna razmjena Slovenije i Hrvatske povećana je za imponantnih 140%, odnosno iz 2 mlrd. EUR na skoro 5 mlrd. EUR. Ako se uzme u obzir koliko su slovensko i hrvatsko gospodarstvo manje od njemačkog ili talijanskog vidi se prepletenost i međusobni značaj slovensko-hrvatske gospodarske razmjene i suradnje uopće.

Iako se možda na prvi pogled, zbog negativnoga salda za Hrvatsku, čini kako u tome Slovenija prolazi bolje u ukupnoj slici razmjene, kada se podatci dopune i podacima o razmjeni usluga ili dodatnom dobrom milijardom eura, slika postaje drugačija. Slovenski turisti u dolascima su ostvarili u 2019. godini 8,26% od ukupnih dolazaka stranaca u RH i ostvarili 8,98% svih noćenja stranaca u 2019. godini. S druge strane, hrvatski gosti čine 5% ukupnih dolazaka stranaca u Republiku Sloveniju i 5% svih noćenja stranaca.

ROBNA RAZMJENA SLOVENIJE I HRVATSKE 2013-2019

dr. sc. Saša Muminović

ROBNA RAZMJENA SLOVENIJE I HRVATSKE 2013-2019 (U MIL. EUR)

GODINA	IZVOZ ROBA IZ SLOVENIJE U HRVATSKU	IZVOZ ROBA IZ HRVATSKE U SLOVENIJU	UKUPNO	SALDO
2009	1.282.012 €	642.480 €	1.924.492 €	639.532 €
2010	1.264.416 €	793.182 €	2.057.598 €	471.234 €
2011	1.424.025 €	926.700 €	2.350.725 €	497.325 €
2012	1.356.693 €	943.463 €	2.300.156 €	413.230 €
2013	1.484.298 €	1.069.049 €	2.553.347 €	415.249 €
2014	1.774.997 €	1.084.053 €	2.859.050 €	690.944 €
2015	1.864.299 €	1.371.065 €	3.235.364 €	493.234 €
2016	2.076.048 €	1.506.922 €	3.582.970 €	569.126 €
2017	2.256.618 €	1.507.453 €	3.764.071 €	749.165 €
2018	2.511.062 €	1.683.867 €	4.194.929 €	827.195 €
2019	2.894.876 €	1.724.670 €	4.619.546 €	1.170.206 €
I-V 2020	986.964 €	583.137 €	1.570.102 €	403.827 €

IZVOR: <https://www.izvoznookno.si>; Službena statistika

RAST ROBNE RAZMJENA SLOVENIJE I HRVATSKE 2013-2019

GODINA	IZVOZ ROBA IZ SLOVENIJE U HRVATSKU	IZVOZ ROBA IZ HRVATSKE U SLOVENIJU	UKUPNO
2010 vs 2009	-1,4%	23,5%	6,9%
2011 vs 2010	12,6%	16,8%	14,2%
2012 vs 2011	-4,7%	1,8%	-2,2%
2013 vs 2012	9,4%	13,3%	11,0%
2014 vs 2013	19,6%	1,4%	12,0%
2015 vs 2014	5,0%	26,5%	13,2%
2016 vs 2015	11,4%	9,9%	10,7%
2017 vs 2016	8,7%	0,0%	5,1%
2018 vs 2017	11,3%	11,7%	11,4%
2019 vs 2018	15,3%	2,4%	10,1%
2019 vs 2009	125,8%	168,4%	140,0%

UDIO ROBNE RAZMJENU SLOVENIJE I HRVATSKE U UKUPNOJ ROBNOJ RAZMJENI

GODINA	IZVOZ ROBA IZ SLOVENIJE U HRVATSKU	IZVOZ ROBA IZ HRVATSKE U SLOVENIJU
	2.894.876 €	1.724.670 €
2019	8,6% UKUPNOG SLO IZVOZA	5,0% UKUPNOG SLO UVOZA
	11% UKUPNOG CRO UVOZA	11% UKUPNOG CRO IZVOZA

IZVOR: <https://www.izvoznookno.si>; Službena statistika

Rečeno jednostavnim, lako razumljivim, jezikom: Ukoliko Slovenci ne zarade neće moći doći u Hrvatsku na more niti kupovati hrvatske proizvode, a ako Hrvati ne zarade od turizma i od prodaje slovenskim poduzećima, neće moći kupovati slovenske proizvode. Ipak smo povezani više nego što sama statistika pokazuje.

I umjesto zaključka, poruka za kreatore ekonomske politike i političare u obje države: nikako ne treba zaboraviti brončanu medalju u vanjskotrgovinskoj razmjeni jer je ona ponekada sjajnija od zlatne.

Uspješna poduzeća koriste bespovratna sredstva

Autor: Tiko Pro d.o.o.
Foto: Arhiv Tiko Pro

Tiko Pro konzultantsko poduzeće uspješno djeluje u svijetu EU fondova na području Hrvatske i Slovenije, ali osvaja i područje cijele Europske unije, posebice Austrije. Projekte ne predajemo samo na slovenskoj i hrvatskoj nacionalnoj razini, nego ih prijavljujemo i direktno u Bruxelles – naša uspješnost kod EU projekata je 8 puta veća od prosjeka.

Kvalitetno poslovanje dokazuje visoki postotak pozitivno ocijenjenih prijava – kod projekata predanih u Sloveniji i Hrvatskoj bilježimo visokih 94% uspješnosti.

Naša vizija je naš slogan: »S projektima do izvrsnosti.«

Uspješna poslovna inteligencija i pojam kvalitetnog imidža poduzeća iz godine u godinu sve više dižu ljestvicu što poduzetnicima zasigurno stvara određeni stres i opterećenje kako na najbolji način stvoriti pozitivnu sliku prema klijentima, poslovnim partnerima, ali i konkurenciji. Zapravo, vrlo je veliki izazov držati korak s rapidnim razvojem tehnologije i inovativnim rješenjima koje tržište danas nudi. Očekivanja kupaca i poslovnih partnera su velika, a najteže je postati i opstati konkurentan.

PREDNOSTI APLICIRANJA NA EU NATJEČAJE

U današnje vrijeme, strateške prednosti nekog poduzeća ne temelje se isključivo na fizičkim resursima ili dobrom menadžmentu već, prvenstveno, na znanju te informacijama koje tvrtka dobiva iz okoline. Dobra je vijest da osobni, poslovni te s time povezani korporativni imidž svakako nisu nešto što nam je zadano. Njih (pametno) oblikujemo te kasnije njima aktivno upravljamo. Način na koji će poduzetnik graditi skup uvjerenja, ideja, impresija tj. predodžbu o njemu samome, ali i njegovom poduzeću je apsolutno njegov slobodan izbor, a najveća je umjetnost odabrati ispravan i pravedan put.

»DANANES STRATEŠKE PREDNOSTI PODJETJA NE TEMELJIJO ZGOLJ NA FIZIČNIH VIRIH ALI DOBREM UPRAVLJANJU, TEMVEĆ PREDVSEM NA ZNANJU IN INFORMACIJAH, KI JIH PODJETJE DOBI IZ OKOLJA.

DOBRA NOVICA JE, DA OSEBNA, POSLOVNA IN S TEM POVEZANA KORPORATIVNA PODOBA NI NEKAJ VNAPREJ DOLOČENEGA, PAČ PA JO PREMIŠLJENO OBLIKUJEMO IN Z NJO AKTIVNO UPRAVLJAMO.«

Uspješnost stvaranja određenog identiteta i prepoznatljivosti počiva na fleksibilnosti, brzom prilagođavanju i pozitivnom mindsetu prema promjenama koje ne moraju nužno biti loše – već suprotno.

Jedan od popularnih načina stvaranja slike poduzeća prema široj populaciji je putem praćenja aktualnih trendova koji se kasnije primjenjuju u poslovanju. Korištenje EU sredstava, koje nam kao relativno novoj državi članici europske obitelji stoji na raspolaganju, jedan je od popularnih trendova koje treba znati iskoristiti na pravilan način i tako dodatno ojačati unutarnju i vanjsku sliku poduzeća. Generalno, raspisani natječaji nude širok obujam mogućnosti financiranja raznih poslovnih ideja koje bi značajno unaprijedile prosperitet poduzeća što može rezultirati povećanjem konkurentnosti, zapošljavanjem novog kadra, povećanjem prihoda te povećanjem ostalih parametara.

Je li potrebno čekati neka bolja vremena za poboljšanje i razvijanje poslovne ideje koja bi doprinijela pozitivnom poslovnom imidžu? Apsolutno ne!

Vaše vrijeme djelovanja je upravo sada, zašto ne iskoristiti benefite koje nam donosi članstvo u Europskoj uniji? Proces povlačenja EU sredstava nije bauk, posebice kad postoje stručnjaci koji vam mogu pomoći oko svih nedoumica i mogućih prepreka.

PROJEKTNA PRIJAVA JE ODOBRENA, ŠTO SADA?

Ideja o dobivanju bespovratnih sredstava je kod većine poduzeća objeručke prihvaćena. Međutim, nakon što se ista poduzeća prijave na natječaj te dobiju pozitivan odgovor, otkriju kako pripremi dokumentacije nije došao kraj – čeka ih projektno vođenje i izvještavanje.

Projektno izvještavanje je dio provedbe odobrenog projekta kojim se nadležnim tijelima dokazuje kako poduzeće koje je steklo financiranje koristi novac sukladno aktivnostima i troškovima koji su napisani.

Provedba projekta je prilično zahtjevan posao i potrebno je znanje na nekoliko područja kako bi se zadovoljili svi zahtjevi za odobrenje troškova. Najčešće vrste nepravilnosti su u vezi:

- **kršenja pravila javne nabave,**
- **neprovedba planiranih aktivnosti,**
- **znatne promjene elemenata proračuna,**
- **nepoštivanje rokova,**
- **dvostruka financiranja,**
- **nedostatak dokumenata,**
- **nepotpuni dokumenti ili nevaljani dokument.**

Razlog tomu je nepoznavanje pravila provedbe projekata, što je iznimno zahtjevan i kompliciran posao. Za korisnike posljedice mogu biti katastrofalne, jer mogu ostati bez dodijeljenih sredstava, međutim suradnja sa EU stručnjakom može olakšati ovaj proces.

Naša tvrtka raspolaže iskusnim voditeljima projekata koji svojim konzultantskim uslugama pomažu klijentima u pripremi i provedbi. Do sada su svi projekti bili u potpunosti odobreni na zadovoljstvo naših klijenata.

ŠTO NAS ČEKA U NOVOM FINACIJSKOM RAZDOBLJU?

Ljeti smo svjedočili važnom političkom dogovoru čelnika zemalja članica u instrumentu „EU sljedeće generacije“ i ukupnom proračunu EU-a za razdoblje 2021. – 2027.

Hrvatska je za novo financijsko razdoblje dobila 22 milijarde eura, oko 9,4 milijarde eura iz novog instrumenta EU sljedeće generacije te oko 12,6 milijardi eura iz novog (klasičnog) Višegodišnjeg financijskog okvira. Iz fonda za oporavak, u obliku bespovratnih sredstava će Hrvatskoj na raspolaganju biti 5,9 milijardi eura, dok će 2,35 milijardi eura biti u obliku zajmova. Veselimo se novim izazovima i novim prilikama za Korisnike. Vjerujemo da će se sredstva raspodijeliti na način da se osigura održivi rast i produktivnost.

Do tada, poduzetnicima su na raspolaganju HAMAG-BICRO Mikro investicijski zajam, HBOR Kredit za rast i razvoj, Zakon o poticanju ulaganja za smanjenje stope poreza na dobit, Znakovi kvalitete, Inovacijski vaučer te mnogi drugi pozivi. U najavi je i veliki natječaj za povećanje energetske učinkovitosti i korištenje OIE za proizvodne industrije.

MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
EATIVE INNOVATIVE PASSIONATE COMMITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE
ATE COMMITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING
VATIVE EXPERIENCED **BESPOVRATNA SREDSTVA** INSPIRING KIND HELPFUL
SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
VATIVE PASSIONATE COMMITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED
EATIVE INNOVATIVE COMMITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED
MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
IVE INNOVATIVE PASSIONATE COMMITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE
NNOVATIVE **PROJECT MANAGEMENT CONSULTING** EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL
MITTED SUCCESSFUL POWERFUL CREATIVE INNOVATIVE EXPERIENCED INSPIRING KIND HELPFUL

Krize su najbolji okidači promjena

Autor: Vesna Vukšinić Zmaić
Foto: Samir Cerić Kovačević

rekla je Ivana Kolar, organizatorica četvrte konferencije TURIZAM365, ove godine s naslovom Post Covid turizam i nove prilike, koja se održala 6. listopada 2020. u Termama Tuhelj, u suorganizaciji SLO CRO Poslovnog kluba, Terma Tuhelj i Poslovnog kluba Skup za Zagorje, i koja svake godine ugošćuje važne govornike iz regije i šireg okruženja. Zbog preventivnih mjera protiv COVID-19, konferencija je održana kombinirano, s ograničenim brojem sudionika, dok ju je putem interneta pratilo preko 600 gledatelja. Tema konferencije Post Covid turizam i nove prilike izazvala je veliku pozornost turističkih profesionalaca što pokazuje važnost edukacije, razmjene iskustava i učenja jedni od drugih.

Župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar, ministar Zdravko Počivalšek, ministrica Nikolina Brnjac i organizatorica konferencije Ivana Kolar.

Konferenciju su pratili brojni mediji.

Izlaganje na temu Turizam 2020 – što nakon COVIDA-19, održao je Siniša Topalović, globalni direktor turističkog savjetovanja Horwath HTL, dok je moderator ministarskog foruma bio Mislav Togonal, TV voditelj i urednik.

Ministarski forum po prvi je puta okupio četiri EU ministra: ministricu turizma i sporta Republike Hrvatske **Nikolinu Brnjac**; ministra za gospodarstvo i razvoj tehnologije Republike Slovenije **Zdravko Počivalšeka**; ministricu poljoprivrede, regija i turizma Republike Austrije **Elisabeth Köstinger** i državnog tajnika za turizam, Ministarstvo za industriju, trgovinu i turizam Kraljevine Španjolske, **Fernanda Valdés Verelsta**.

Nikolina Brnjac naglasila je kako je cilj novog turizma primarno razvoj oznake sigurne destinacije i kvalitete, što uključuje turističku infrastrukturu. Raznolika ponuda i generiranje potražnje preduvjet su za cjelogodišnji turizam koji može Hrvatskoj osigurati stabilnost te značajniji učinak turizma na čitavo gospodarstvo. **Zdravko Počivalšek** rekao je kako je Slovenija uvela turističke bonove s ciljem multiplikacijskog učinka - očuvanja radnih mjesta i povećanja domaće potrošnje. Slovenska turistička zajednica je pripremila i priručnik za smještajne objekte u vrijeme Covida, te uvela oznaku Green & Safe koja označava smješta-

je sa standardiziranim globalnim higijenskim protokolima za sigurno putovanje. Počivalšek je naglasio kako je ključ uspjeha u vremenima postkorone odmak od masovnog turizma. Slovenija se, među ostalim, već neko vrijeme promovirala kao zelena i zdrava destinacija s 5 zvjezdica za butik iskustva, gdje je fokus na čovjeku, jedinstvenim iskustvima i netaknutoj prirodi s mnogim aktivnostima na otvorenom.

Ministrica za poljoprivredu, regije i turizam Republike Austrije **Elisabeth Köstinger uzvanicama se obratila videoprijenosom** te predstavila tri temeljna koraka za održivost i razvoj turizma u novonastaloj situaciji; držati infekciju na niskim razinama, kreirati ispunjeni odmor za goste i osigurati opstanak turističkog poslovanja. Pozdravila je prijedlog Europske komisije da bolje koordinira pristup ograničenjima putovanja i slijedi regionalnu diferencijaciju.

Državni tajnik za turizam Kraljevine Španjolske, Fernando Valdés Verelst izjavio je kako Španjolska poput Hrvatske i Slovenije također ima i sunce, obalu, povijesnu baštinu, i bogatu gastronomiju te ruralne destinacije, no mora pokušati stvoriti živi dijalog između obalnih i ruralnih odredišta.

Direktor Hrvatske turističke zajednice (HTZ) Kristijan Staničić rekao je kako je

Nikolina Brnjac je istaknula, kako je važno nastaviti raditi na cjelogodišnjem turizmu i kvalitetnim turističkim proizvodima 365 dana u godini.

»Različite aktivnosti poslovnih klubova vrlo su vrijedan doprinos jačanju vidljivosti slovenskih tvrtki na stranim tržištima. Kao što se posebno pokazalo tijekom pandemije, osobni ljudski odnos gotovo je nemoguće zamijeniti videokonferencijom, ma kako dobro bila organizirana. Poslovni doručci su zato uvijek dobrodošli, te su prigoda za osobno druženje, razvoj i uspostavljanje novih poslovnih veza.«

*Nj. E. Jakob Štunf
Veleposlanik Republike Slovenije pri Svetoj Stolici*

unatoč globalnoj pandemiji Hrvatska tijekom glavnog ljetnog dijela sezone ostvarila jedan od najboljih turističkih rezultata na Mediteranu. Dobre su bile i najave za sezonu, no epidemiološka situacija ne dopušta postizanje očekivanih rezultata, istaknuo je Staničić te dodao, kako je HTZ u suradnji s Ministarstvom turizma pokrenuo projekt „**Tjedan odmora vrijedan**“ kojim će domaćim gostima u tjednu od 16. do 25. listopada omogućiti korištenje turističkih usluga po 50 posto povoljnijim cijenama.

Organizatorica konferencije Ivana Kolar trenutnu krizu vidi kao okidač za promjene i priliku za kreativne i hrabre ideje u turizmu: „Promjene u potražnji, navikama i očekivanjima gostiju koje su se dogodile, djelomično će ili u potpunosti ostati. I zato nema stajanja na mjestu već moramo tražiti nove putove, i to zajedno. Turistička današnjica s covidom traži dru-

Konferencija je održana kombinirano, s ograničenim brojem sudionika, dok ju je putem interneta pratilo preko 600 gledatelja.

gačiji odnos u odnosu na zdravlje i higijensku sigurnost - traži turizam na distanci, individualni odmor i visoku kvalitetu usluge koja može osigurati higijensku sigurnost, sve ono za što hrvatski turizam ima i prostora i potencijala - u širokim razvedenim plažama, motivima dolaska koji ne ovise o ljetu te u malim, autentičnim, još neotkrivenim destinacijama Hrvatske. Potrebna je i nadogradnja infrastrukture kao i smart tehnologija kako bi se postigla održivost. To nije ostvarivo preko noći niti do iduće sezone, ali je sada pravo vrijeme da se krene prema tome. Krize su najbolji okidači za promjene, najbolji period za planiranje i stvaranje novoga. Jedino što se mora vratiti na staro je Europa i svijet bez COVID-19 granica.“

Panel-raspravu Post Covid izazovi i razvoj, moderirao je **predsjednik SLO CRO Poslovnog kluba dr. sc. Saša Muminović**, a sudjelovali su **Veljko Ostojić**, Direktor Hrvatske udruge turizma; **Kristian Šustar**, voditelj razvoja UNILINE putničke agencije; **Nedo Pinezić**, Suvlasnik Dantesa i **Jadranka Gojtanić**, direktorica turizma u Apsolonu.

Kristian Šustar rekao je da je u korona krizi svaka zemlja uvela intervencijske mjere koje pak dugoročno nisu moguće. Dodao je kako je Slovenija napravila veliku stvar s bonovima, ali to nije moguće napraviti svake godine, dok je Hr-

vatska izašla s CRO karticom u najgorem mogućem trenutku. Zaključio je kako bi želio prihod od 2019. god. sa znatno manjim brojem turista, te da se sigurno suočavamo s ekonomskom krizom koje još nismo svjesni pa su tako pred nama još mnogi izazovi i promjene.

Jadranka Gojtanić je rekla da sferi pametnog turizma pripada digitalizacija poslovanja, a ovdje su tri ključna čimbenika: projiciranje trendova, održivost i socijalna uključenost. Nakon odvojenih istraživanja postalo je jasno da hrvatski turistički profesionalci žele digitalizirati svoje poslovanje, no ne znaju kako to učiniti, pa vjeruje da je sada pravo vrijeme za obnovu i uvođenje digitalizacije u svoje poslovanje.

SLO CRO Poslovni klub i ove je godine suorganizator konferencije. Predsjednik dr. sc. Saša Muminović, vodio je panel raspravu Post Covid izazovi i razvoj.

Sandeep Vohra iz Dubajja, na panelu Održivost i budućnost.

Nedo Pinezić je na pitanje želimo li i dalje masovni turizam rekao da se godišnja projekcija potrošnje države predviđa na prihodima iz 2019. godine, no u slučaju smanjenja turizma i sredstava, potrebno je ozbiljno razmisliti o smanjenju državnog aparata.

Veljko Ostojić je u svom izlaganju izrazio razočaranje EU-om koja je kasnila s mjerama u ključnim trenucima, dodajući kako je možda vrijeme i za promjenu u poslovanju EU aparata. Dodao je da aktualno vrijeme trebamo iskoristiti i redefinirati ideju onoga što želimo u budućnosti, te zaključio, da ne želi 2019. godinu po broju turista već po istim financijskim prihodima, koji dolaze s kvalitetnijom ponudom.

Slijeva: Veljko Ostojić, Željko Kolar, Zdravko Počivalšek, Nikolina Brnjac, Ivana Kolar, Dragan Kovačević i Kristijan Staničić.

Panel-raspravu „održivost i budućnost“, moderirala je **Ivana Budin Arhanić**, potpredsjednica za poslovni razvoj i korporativne poslove u Valamar Rivieri, a online sudionici rasprave bili su **Dominik S. Černjak** iz Jasna Chalet Resorta iz Slovenije, **Otmar Michael**, suosnivač i direktor Falkensteriner Michaeler Tourism Group iz Austrije, **James Chapell**, globalni poslovni direktor Horwath HTL iz Londona i **Sandeep Vohra**, izvršni direktor tehnoloških ulaganja Roseview Investments&Adviors, koji je na konferenciju došao osobno iz Dubajja.

Konferencija **Može li hrvatski turizam 356? - Post Covid turizam**, uz stručne je govornike, turističke profesionalce i djelatnike te pozitivne primjere iz prakse, sudionicima ponudila novo viđenje turističke sutrašnjice i pružila svježe ideje na kojima se mogu izgraditi temelji novog oblika turizma u kojemu su prioritet zdravlje i sigurnost svakog gosta.

Poštujući sve epidemiološke preporuke konferencija je održana u **Termama Tuhej**, jednoj od kongresnih destinacija koja to može osigurati svojom prostranošću i vrhunskim standardom.

Snimku konferencije možete pogledati na www.turizam365.com

Hrvatska i Slovenija, primjer izvrsne suradnje

Autor: Nj. E. Vojislav Šuc, veleposlanik Republike Slovenije u Republici Hrvatskoj
Foto: Alenka Peterlin

Globalna ekonomija je zbog globalne pandemije suočena s nezapamćenim izazovima u novijoj povijesti. Nijedna zemlja nije pošteđena, a svaka pojedinačno u međusobno povezanom svijetu nema šanse poraziti virus ako ne surađuje i koordinira svoje aktivnosti s drugima. Suradnja je imperativ današnjice, pravi i vjerojatno jedini način da se održi normalan život, ekonomski tokovi, radna mjesta, ojačaju zdravstveni i socijalni sustavi te izgradi otpornost društava koja će nam trebati u budućnosti.

Ova teška vremena pokazala su koliko su dobri odnosi i bliska suradnja susjednih zemalja važni u rješavanju konkretnih pitanja uzrokovanih kriznim situacijama. Hrvatska i Slovenija odlično su pokazale kako to treba učiniti. Dopustite mi samo da istaknem uspješnu koordinaciju između dviju zemalja u povratku slovenskih i hrvatskih državljana iz inozemstva neposredno nakon iz-

»DOBRI ODNOSI IN TESNO SODELOVANJE MED SOSEDNJIMI DRŽAVAMI SO V TEH TEŽKIH ČASIH IZREDNO POMEMBNI PRI REŠEVANJU KONKRETNIH VPRAŠANJ, KI JIH POVZROČAJO KRIZNE SITUACIJE. HRVAŠKA IN SLOVENIJA STA SE PRI TEM ODLIČNO IZKAZALI.«

bijanja krize, otvaranje koridora za prijevoz robe konvojima kako se ekonomski tokovi ne bi u potpunosti zaustavili, osiguravanje prijelaza za tisuće radnika zaposlenih s obje strane granice itd. U svemu tome, dvije su se zemlje oslanjale na epidemiološke podatke koje svakodnevno razmjenjuju hrvatski i slovenski zavodi za javno zdravstvo. Posljednjih mjeseci slovensko je veleposlanstvo većinu svog rada i energije posvetilo navedenim aktivnostima, koje će biti u fokusu naših djelatnosti i ubuduće. Prošle je godine ukupna trgovina i usluga između Hrvatske i Slovenije dosegla 6,122 milijarde eura i moramo zajedno raditi na tome da COVID-19 ne naštetiti već postignutim poslovnim tokovima.

Uspješan i aktivan rad SLO CRO Poslovnog kluba izuzetno doprinosi ostvarenju spomenutih ciljeva. Zahvalio bih upravi i članovima kluba na aktivnoj pomoći u rješavanju problema izazvanih pandemijom, posebno kada smo rješavali pitanje hrvatskog svrstavanja Bele Krajine i Dolenjske na tzv. crveni epidemiološki popis s obveznom karantenom. Zajedno smo uspjeli osigurati djelomični prijelaz granice, što je ljudima s obje strane granice omogućilo svakodnevni odlazak na posao. Život s koronavirusom postupno postaje naša svakodnevnica, kojoj ćemo se svi morati prilagoditi. Siguran sam, da i članovi poslovnog kluba dijele isto mišljenje te svoje poslovne modele prilagođavaju novoj stvarnosti. Nakon godinu dana bolje smo upoznati s prirodom pandemije i uvjeren sam da će naš zajednički odgovor učinkovito pomoći u prevladavanju kriznih vremena.

Nj. E. Vojislav Šuc

Tradicionalne kulturne veze

Autor: dr. sc. Jasna Kovačević, voditeljica Knjižnice i čitaonice Bogdana Ogrizovića
Foto: Osobni arhiv

Knjižnica i čitaonica Bogdana Ogrizovića prostorno spada u manje narodne knjižnice mreže Knjižnica grada Zagreba, no kako se nalazi u samom središtu grada Zagreba i njegovom najljepšem trgu (Cvjetni trg), prije više od dvadeset godina okrenula se svojim partnerima (dionicima hrvatske kulture) i korisnicima, te pokrenula niz kulturnih događanja u knjižnici.

Tako je, zahvaljujući slovenskim građanima koji žive u Zagrebu, poput prof. dr. sc. Nadežde Čačinovič, ugošćavala mnoge slovenske pisce i nakladnike koji su se prijevodima svojih knjiga na hrvatski jezik predstavljali široj čitateljskoj publici grada Zagreba i Republike Hrvatske.

Tako dobra i plodna kulturna suradnja svoj je institucionalni oblik dobila dolaskom slovenskog veleposlanika Nj. E. Vojka Volka, koji je 2010. god. pokrenuo niz kulturnih događanja koja su se odvijala u prostoru knjižnice. Ta kulturna suradnja se intenzivirala dolaskom nove veleposlanice, Nj. E. Smiljane Knez, koja je u Zagreb došla 2016. god., te je posebno bila posvećena kulturnim vezama dviju država. Danas je savjetnica za međunarodnu suradnju predsjednika Republike Slovenije, gospodina Boruta Pahora.

U kolovozu 2019. god., u Zagreb je došao novi slovenski veleposlanik, Nj. E. Vojislav Šuc koji je također nastavio ovu izuzetno plodnu kulturnu suradnju dviju ustanova, pa je tako 08. ožujka 2020. god., na Međunarodni dan žena, održan okrugli stol Dugačak put do ostvarenja, kojom prigodom je kustosica pokrajinskog muzeja Celje, Barbara Trnovec, predstavila lik i djelo Alme M. Karlin (1889.-1950.), slovenske književnice, svjetske putnice, istraživačice, poliglotkinje i kozmopolitkinje, a u prekrasnim izlozima knjižnice bila je postavljena i izložba materijala posvećenih Almi M. Karlin, uz pomoć pokrajinskog muzeja Celje, a u organizaciji Veleposlanstva Republike Slovenije u Zagrebu.

»TAKO JE PO ZASLUGI SLOVENSКИH DRŽAVLJANOV, KI ŽIVIJO V ZAGREBU, KOT JE PROF. DR. SC. NADEŽDA ČAČINOVIČ, KNJIŽNICA BOGDANA OGRIZOVIĆA GOSTILA ŠTEVILNE SLOVENSKE PISATELJE IN ZALOŽNIKE, KI SO IZDALI SVOJE KNJIGE V HRVAŠČINI IN SE PREDSTAVILI ŠIRŠI BRALNI PUBLIKI MESTA ZAGREBA IN REPUBLIKE HRVAŠKE.«

Vjerujemo kako će se ova iznimna kulturna suradnja nastaviti i u budućnosti, te ovom prigodom zahvaljujemo svim iznimnim veleposlanicama slovenskog veleposlanstva koji su uvijek bili spremni na suradnju i s kojima je posebna čast i zadovoljstvo surađivati.

Jasna Kovačević u zagrebačkoj Knjižnici i čitaonici Bogdana Ogrizovića

Intereuropa je na hrvatskom tržištu šest desetljeća!

Autor: Darko Skrnički
Foto: Arhiv Intereuropa

Grupa Intereuropa tradicionalno je prisutna na hrvatskom tržištu kroz svoja dva ovisna društva: Intereuropa logističke usluge, d. o. o. Zagreb i Intereuropa Sajam d. o. o., koja su se specijalizirala za pružanje usluga špedicije i carinskog zastupanja za potrebe Zagrebačkog velesajma. Počeci pojavljivanja Intereurope na hrvatskom tržištu sežu u 1956. godinu.

POKRIVAMO SVA LOGISTIČKA RJEŠENJA
Tvrtka Intereuropa d. o. o., Zagreb ima pet podružnica: u Zagrebu, Varaždinu, Osijeku, Rijeci i Splitu, te se može pohvaliti vlastitom mrežom poslovnih jedinica koje pokrivaju čitav hrvatski teritorij s otocima.

Tvrtka zapošljava 284 ljudi u jedanaest poslovnih jedinica ukupnog skladišnog kapaciteta 49.600 m², gdje u potpunosti pokrivamo sva logistička rješenja u Hrvatskoj.

Intereuropa pruža usluge u području kopnenog i interkontinentalnog prijevoza i usluge, uključujući: prijevoz i skladištenje robe, logističke usluge u skladištima, carinsko posredovanje i pripremu robe za daljnju otpremu i distribuciju krajnjem primatelju na domaćem ili stranom tržištu.

Također upravlja logističkim centrom u Samoboru, ukupne površine 43.744 m², a osim logističkih kapaciteta kupcima pruža moderna skladišna i logistička rješenja.

BRZI ODGOVOR NA ZAHTJEVE KUPACA I KONKURENTNE CIJENE

Poslovni model koji se mijenja u skladu s globalnim ekonomskim trendovima, osjeti se i na domaćem tržištu koje se vrlo brzo prilagođava ekonomskim promjenama na globalnom tržištu.

U Intereuropi d. o. o., Zagreb, uspješno se prilagođavamo različitim modelima i slijedimo smjernice naših cijenjenih klijenata. Zajedno s našim poslovnim partnerima iz godine u godinu prevladavamo poslovne izazove te se snažnije pozicioniramo na tržištu.

Poslovni ritam Intereurope usklađen je sa zahtjevima kupaca, zato specijalizirana usluga Intereuropa Express osigurava preuzimanje i dostavu pošiljki u cijeloj Hrvatskoj po principu "od vrata do vrata".

Osim brzine, točnosti i pouzdanosti, odlikuju ga praćenje pošiljki, moderna tehnologija i konkurentne cijene. Ekspresnu dostavu robe Intereuropa isporučuje vlastitim voznim parkom kroz mrežu distribucijskih centara. Nadzire se od pošiljatelja do naslovnika, budući da veza s informacijskim sustavom omogućava stalno praćenje pošiljaka.

»**DRUŽBA INTEREUROPA D. O. O. ZAGREB IMA PET PODRUŽNIC, V ZAGREBU, VARAŽDINU, OSIJEKU, REKI I SPLITU, I SE PONAŠA Z LASTNO MREŽO POSLOVNIH ENOT, KI POKRIVA CELOTNO HRVAŠKO OZEMLJE Z OTOKI.**

DRUŽBA OPRAVLJA STORITVE S PODROČJA KOPENSKEGA I INTERKONTINENTALNEGA PROMETA TER STORITEV, MED KATERIMI SO PREVOZ I SKLADIŠČENJE BLAGA, LOGISTIČNE STORITVE V SKLADIŠČIH, CARINSKO POSREDOVANJE TER PRIPRAVA BLAGA ZA NADALJNJO ODPREMO I DISTRIBUCIJO DO KONČNEGA PREJEMNIKA NA DOMAČEM ALI TUJEM TRGU.«

Intereuropa uspješna je logistička grupa i vodeći pružatelj cjelovitih logističkih usluga u Sloveniji i jugoistočnoj Europi.

Uspješno nadograđujemo vlastitu mrežu sabirnih linija unutar Europe i širimo globalnu partnersku mrežu. Sve nam to omogućava brzo i pouzdano premještanje svih vrsta pošiljki. Za vas dolazimo brzo i učinkovito i to do svih dijelova svijeta.

NAŠE VRIJEDNOSTI:

- integritet,
- izvrsnost,
- prilagodljivost i fleksibilnost,
- odgovornost,
- timski rad i poštovanje zaposlenika.

INTEREUROPA - PRAVI LOGISTIČKI PARTNER ZA BALKAN I JI EUROPU

Intereuropa uspješna je logistička grupa i vodeći pružatelj cjelovitih logističkih usluga u Sloveniji i jugoistočnoj Europi. Djeluje u okviru Grupe Pošta Slovenije i važna je karika u cijelom opskrbnom lancu koja osigurava nesmetan protok robe. Obavlja sve ključne aktivnosti kako bi udovoljila potrebama naših kupaca za logističkim uslugama i omogućava nesmetanu provedbu logističke podrške za kupce u raznim djelatnostima. To nam je osigurala naša prisutnost u devet zemalja, gdje imamo vlastitu mrežu od dvanaest ovisnih društava.

Kroz mrežu pouzdanih poslovnih partnera širom svijeta uspješno ispunjavamo potrebe i očekivanja kupaca za logističkim uslugama širom svijeta.

SVEOBUHVAJTNE LOGISTIČKE USLUGE

- Kopneni prijevoz: zbirni prijevoz, brzi prijevoz, cestovni prijevoz, željeznički prijevoz, carinske usluge, distribucija rezervnih dijelova;
- Interkontinentalni transport: zračni prijevoz, pomorski promet, pomorska agencija, automobilska logistika;
- Logistička rješenja: skladištenje i distribucija, logistički projekti.

KAPACITETI GRUPE INTEREUROPA

- 1.360 zaposlenih
- Preko 230 000 m² skladišnog prostora.

Diplomacija u doba korone

Autor: mr.sc. Boris Grigić
izvanredni i opunomoćeni veleposlanik Republike Hrvatske
u Republici Sloveniji
Foto: Arhiv veleposlanstva

Ova je godina po situacijama i problemima s kojima smo se susretali, i još uvijek se susrećemo, zaista posebna. Republika Hrvatska je u prvih šest mjeseci po prvi puta predsjedala Vijećem EU-a ali provedbu ambicioznog plana aktivnosti, koji je bio dugo planiran i pripreman, morali smo preko noći prilagoditi novim okolnostima uzrokovanim pandemijom COVID-19.

Nj. E. mr. sc. Boris Grigić sa suradnicima na terasi veleposlanstva Republike Hrvatske u Ljubljani.

To se odnosi podjednako na predsjedanje u cjelini kao i na aktivnosti veleposlanstva u Ljubljani. Nakon svega, sa zadovoljstvom mogu reći da smo ipak uspješno realizirali niz političkih, kulturnih i promotivnih aktivnosti. Prisjećam se koncerta Klape Grdelin u Kući EU-a; postavljanja kravate na pročelje ljubljanske gradske vijećnice uz otvorenje izložbe „Priča o kravati“ u njenom povijesnom atriju; izložbe „Hrvatske dječje igračke između tradicije i suvremenosti“ u Slovenskom etnografskom muzeju uz folklorni nastup skupine „Trsek“ i tamburaša „Prijatelji“ iz Hrvatskog kulturnog društva Međimurje – Ljubljana, te retrospektivne izložbe Vlade Marteka u Gradskoj galeriji Ljubljana pod nazivom „Izložba s više naziva“.

Zbog pandemije COVID-19 neke temeljne vrijednosti i slobode, kao što su sloboda kretanja ljudi i roba, ali i obični odlazak u kafić ili trgovinu, koje smo uzimali zdravo za gotovo, postale su teško ostvarive što nas je podsjetilo koliko su važne. Sve je to bilo novo i nepoznato te su kolale različite (dez)informacije. Zato je Veleposlanstvo svakodnevno primalo desetine telefonskih poziva i e-mail poruka građana i gospodarstvenika koji su se suočili s neočekivanim i složenim problemima. Često su rješenja bila moguća samo u suradnji sa slovenskim tijelima i zato sam veoma zahvalan slovenskom Ministarstvu vanjskih poslova, Ministarstvu infrastrukture i Ministarstvu unutarnjih poslova na odličnoj komunikaciji koja je vrlo brzo uspostavljena.

Jedan od najvećih problema za koji su Hrvatska i Slovenija pronašle koordinirani odgovor na

»ČE SMO SE DO ZDAJ ŽE KAJ NAUČILI, POTEM SMO SE TO, DA LAHKO TEŽAVE REŠUJEMO LE V SODELOVANJU S SOSEDI IN DA SO DOBROSOSEDSKI ODNOSI NEPRECENLJIVI.

MORDA SE ZDI NENAVADNO, VENDAR JE PANDEMIJA V NEKATERIH SEGMENTIH CELO OKREPILA NAŠE DVOSTRANSKO SODELOVANJE, POGOSTA SREČANJA MED PREDSEDNIKI, PREMIERI, ZUNANJIMI IN DRUGIMI MINISTRI PA SO POMAGALA PRI REŠEVANJU PROBLEMOV.«

početku epidemije bio je kamionski promet koji je bio ili potpuno blokiran ili izuzetno otežan. Dogovoreni su koridori za dopremu robe za gospodarstvo i građane i tako su deblokirane kilometarske kolone na granicama, te omogućen nastavak gospodarske aktivnosti i spriječene nestašice u trgovinama.

Veliki broj hrvatskih i slovenskih državljana ali i građana drugih zemalja, trebao je pomoć da se vrte u domovinu ili da obave neodgodive poslove u inozemstvu. Tako je ostvarena bliska i uspješna suradnja o kojoj govore brojna pisma i poruke zahvale građana i poduzeća.

Nakon što se smirio prvi val pandemije, Hrvatska i Slovenija su otvorile svoje granice, osobito za turističke dolaske i

vlasnike nekretnina i plovila. Nažalost, „sloboda“ nije dugo trajala tako da su opet uvedena neka ograničenja koja još uvijek traju.

Veseli nas što su slovenski turisti ponovno bili među najbrojnijim gostima u Hrvatskoj te su u prvih sedam mjeseci ove godine ostvarili 674.078 dolazaka i 4.841.914 noćenja što je 67,56% prošlogodišnjeg rezultata u dolascima i 77,98% u noćenjima.

Pandemija je ostavila veliki trag i na vanjskotrgovinskoj razmjeni. U prvom polugodištu robna razmjena zabilježila je pad od 25%. Nezabilježeno u povijesti naših gospodarskih odnosa! Iako se razmjena i dalje odvija u posebnim okolnostima vjerujem da se pojačanim aktivnostima svih čimbenika do kraja godine taj pad može svesti na prihvatljivu razinu.

Ako smo nešto do sada naučili onda je to da se problemi mogu uspješno rješavati samo u suradnji sa susjedima i da su dobrosusjedski odnosi neprocjenjivi. Možda izgleda čudno ali pandemija je u nekim segmentima čak i pojačala našu bilateralnu suradnju a učestali susreti predsjednika država, predsjednika vlada, ministara vanjskih poslova i ostalih ministara doprinijeli su rješavanju problema. Jesen bi, prema najavama, mogla biti još teža nego proljeće i zato je ključno, interno, bilateralno ali i na razini EU-a, primijeniti sve naučene lekcije kako bismo u što boljoj formi dočekali pronalazak cjepiva za ovu kugu 21. stoljeća.

Ambasadorji slovenskega gospodarstva GREEN. CREATIVE. SMART.

Autor: SPIRIT Slovenija, javna agencija
Foto: Arhiv SPIRIT Slovenija, javna agencija

Slovenija se razvila u jedno od najotvorenijih i izvozno orijentiranih gospodarstava u Europi, zahvaljujući mnogim slovenskim tvrtkama koje svojim znanjem, kompetencijama, inovacijama i ulaganjima u razvoj mijenjaju svijet nabolje. Njihova napredna tehnološka rješenja, visokokvalitetni proizvodi, vrhunske inovacije i ekološki i društveno odgovorno ponašanje svrstavaju slovensko gospodarstvo u sam vrh najboljih svjetskih gospodarstava.

I FEEL SLOVENIA

Krepimo slovensko gospodarstvo

ZELENA. USTVARJALNA. PAMETNA.

»SLOVENSKO GOSPODARSTVO JE TRAJNOSTNO NARAVNANO IN USMERJENO K UPORABNIKU, PONUJA USTVARJALNE, INOVATIVNE IN DOSTOPNE REŠITVE ZA LJUDI TER ZA DOLGOROČEN RAZVOJ DRUŽBE. VEČ KOT TRI ČETRTINE KONČNIH IZDELKOV JE NAMREČ PROIZVEDENIH NA ENERGETSKO UČINKOVIT NAČIN, OBENEM PA DOBRA POLOVICA SLOVENSКИH PODJETIJ DELUJE PO MODELU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA.«

AMBASADORJI SLOVENSKEGA GOSPODARSTVA

- Akrapovič
- Alpina
- AquafilSLO
- Ekoart hiše
- Elan

- Equa
- Hooray Studios
- Ljubljanske mlekarne
- Lotrič meroslovje
- Luka Koper

- Lumar
- Mywater
- Nordijski center Planica
- Panorganix
- Paradajz

- Pipistrel
- Plastika Skaza
- Swarco LEA
- SETCCE

Slovensko gospodarstvo je održivo i orijentirano prema korisnicima, nudeći kreativna, inovativna i pristupačna rješenja za ljude i dugoročni razvoj društva. Ulaganje u istraživanje, znanost i razvoj jedna je od njegovih ključnih konkurentskih prednosti, posebice u široj društvenoj odgovornosti. Više od tri četvrtine gotovih proizvoda proizvodi se na energetski učinkovit način, a istodobno više od polovice slovenskih tvrtki posluje po modelu održivog razvoja. Mnogi od njih, zahvaljujući naprednom znanju i inovativnim rješenjima, dokazuju svoju konkurentnost na globalnom tržištu čak i u teškim vremenima.

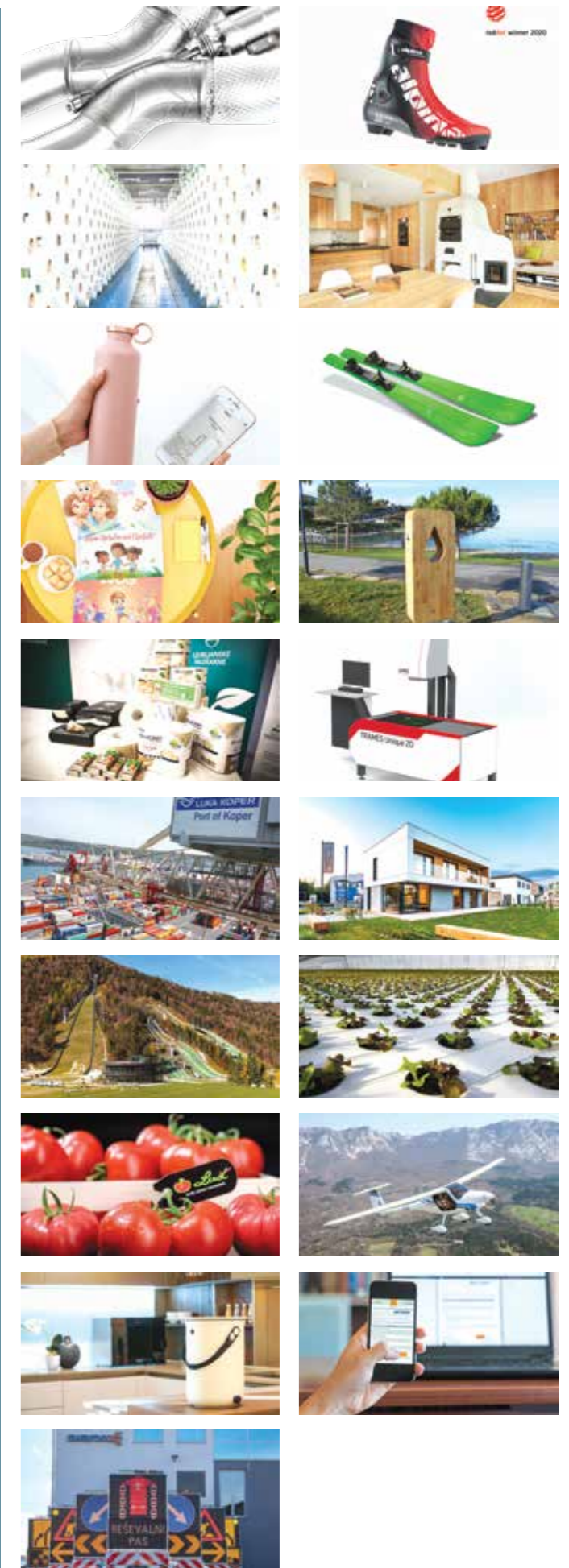
Kako bi ojačala vidljivost i pozitivnu sliku slovenskog zelenog, kreativnog i pametnog gospodarstva, kako u zemlji, tako i u inozemstvu, javna agencija SPIRIT Slovenija je 2019. pokrenula nacionalnu kampanju za promicanje slovenskog gospodarstva u inozemstvu, vođenu sloganom "I FEEL SLOVENIA. GREEN. CREATIVE. SMART.", te ove godine imenovala i ambasadore kampanje.

Ambasadori slovenskog gospodarstva postali su iznimne slovenske tvrtke, koje nude jedinstvene proizvode i usluge s visokom dodanom vrijednošću na svom području.

Među ambasadore su prihvaćene male, srednje pa i velike tvrtke; start up i rastuća poduzeća, te ona u zreloj fazi razvoja. Odabranih 19 tvrtki djeluje u širokom spektru područja, poput zelenih rješenja u prehrambenoj industriji, izgradnje održivih objekata, inovativne uporabe proizvodnih materijala, naprednih, pametnih digitalnih proizvoda, te na polju dizajna i personalizacije.

SPIRIT Slovenija ponosan je što su ambasadori raspršeni po cijeloj zemlji, jer pokrivaju regiju od Primorja do Prekmurja, od Gorenjske do JI Slovenije, jačajući tako razvojni potencijal na regionalnoj i lokalnoj razini. Svima im je zajedničko da su visokotehnološke i izuzetno održive tvrtke čija su inovativna i pametna rješenja te visokokvalitetni proizvodi plod slovenskog znanja.

Zahvaljujući ambasadorima, agencija će ubuduće još uspješnije predstavljati Sloveniju i svoja konkurentna rješenja stranim kupcima i potencijalnim investitorima, u sklopu brojnih skupnih sajmova, međunarodnih projekata i prezentacija u nacionalnim paviljonima koji se organiziraju svake godine.

Stabilni trgovinski tokovi između Slovenije i Hrvatske

Autor: SLO CRO Poslovni klub

Foto: Nebojša Tejić, Alenka Peterlin, Tamino Petelinšek

Intervju: Zdravko Počivalšek

Ministru za gospodarstvo Republike Slovenije, Zdravku Počivalšku, postavili smo nekoliko pitanja o aktualnom stanju u slovenskom gospodarstvu, te predviđanjima za budućnost. Zanimali su nas rezultati vladinih mjera za pomoć gospodarstvu koje su bile poduzete u povodu korona krize, te mogućnosti daljnjeg razvitka slovensko-hrvatskog gospodarstva.

Poštovani ministre, kakvo je zdravlje slovenskog gospodarstva? Postoje li dostupne analize o posljedicama COVID-19 na slovensko gospodarstvo? Je li ponovno zaživjelo ili je još uvijek u "korona grču"?

Slovenija ima sličnu "krvnu sliku" kao neke usporedive europske zemlje. U drugom tromjesečju ove godine BDP je pao za 13 % u odnosu na prošlu godinu, a za nešto manje od 8 % na polugodišnjoj razini. To je ujedno bila i naša prva procjena na temelju koje smo pripremili prvu od antikriznih mjera u vladi.

Dodajem, da smo prve mjere za uklanjanje posljedica krize u državi zbog pandemije pripremili u našem ministarstvu, gdje smo krajem siječnja vrlo

ozbiljno radili na tom planu. Tada su nam se već obratili predstavnici turizma, koji su prvi primijetili ozbiljne obrise krize.

Slovenska vlada do sada je usvojila pet protukriznih zakona, koji predstavljaju najveću državnu intervenciju u gospodarstvu od neovisnosti. Mjerama smo slijedili dva cilja, očuvanje radnih mjesta i održavanje likvidnosti poduzeća. Time se sada pridružuje treći cilj, naime ubrzano pokretanje gospodarstva.

Uvijek sam tvrdio kako moramo brzo pripremiti mjere ali ih kontinuirano i "prilagođavati". U ovako složenoj situaciji kakvu imamo sada, teško je planirano pisati mjere, te unaprijed predvidjeti kako će djelovati u praksi. Ono što sada vidimo - a to primjećuje i Ured za makroekonomske analize - jest da se situacija u slovenskom gospodarstvu ubrzano poboljšava, uglavnom zahvaljujući dobro pripremljenim vladinim mjerama. Crna predviđanja koja smo čuli sa svih strana do sada se nisu obistinila i na naše zadovoljstvo danas već možemo s optimizmom govoriti o sljedećoj godini. Dakle, neke su industrije danas već na usporedivoj razini kao prije izbijanja pandemije, dok će neke posljedice osjećati još nekoliko godina. To se posebno odnosi na turizam, jednu od naših vodećih grana, koja je - kao i na globalnoj razini - doživjela zaustavljanje sredinom ožujka, što je ostalo nezapamćeno.

Ministar gospodarskog razvoja i tehnologije Republike Slovenije, Zdravko Počivalšek.

Želim naglasiti još nešto. Slovenska industrija, naše najveće tvrtke rade gotovo cijelo vrijeme, unatoč epidemiji. U proljeće sam bio jedan od rijetkih u vladi koji se zalagao za takvu odluku. Bio sam svjestan da bi ponovno pokretanje gospodarstva, ako bi se u to vrijeme neselektivno zatvorilo, bilo izuzetno rizično i teško.

Naravno, naša je posebna briga bila tada, a i danas zdravlje zaposlenika. Moram reći da su naše tvrtke u tom pogledu izuzetno odgovorne i pouzdane. Donedavno nismo imali niti jedno izbijanje zaraze u slovenskim tvrtkama, a to je također uvelike pridonijelo činjenici da su najvažnije i najveće tvrtke mogle raditi čak i tijekom razdoblja lockdowna.

Slovenska vlada je brzo i uspješno reagirala na krizu, no biste li danas učinili nešto drugačije, s ovim znanjem i iskustvom?

Fiskalni učinci poduzetih mjera događaju se s vremenskim otklonom pa ćemo o sveobuhvatnoj procjeni moći razgovarati koncem godine. Jedno je već danas jasno: bez vladinih mjera slovensko bi gospodarstvo danas bilo u puno težem položaju. Neke industrije, poput spomenutog turizma bi bez značajnijeg vladinog djelovanja iznimno nastradale, a možda i prestale raditi.

Pri formuliranju mjera slovenska je vlada slijedila prakse nekih usporedivih zemalja i onih zemalja koje predstavljaju naš europski "model", tj. Njemačke i Austrije. Ključne mjere koje su poduzele i koje su tvrtke također najbolje ocijenile su subvencije, čekanje na posao i rad s nepunim radnim vremenom, te mjere za samozaposlene. Državna jamstva za poboljšanje likvidnosti poduzeća također su vrlo dobro funkcionirala.

Danas utvrđujemo kako smo tim mjerama ciljali dosta precizno i da smo većinu problema u gospodarstvu riješili dovoljno učinkovito. Sada smo suočeni s još jednim velikim izazovom, a to je ubrzati rast i razvoj tvrtki.

Zbog pandemije krizu smo doživjeli na društvenom uređenju na globalnoj razini. Koja je po vašem mišljenju lekcija ove krize iz perspektive gospodarstva?

Mnogo je lekcija, vjerojatno ih sada nismo ni svjesni. Sigurno se, međutim, svi slažemo da nas je pandemija uozbiljila te nam pokazala koliko je krhak osjećaj sigurnosti.

Prije pandemije smo se na razini gospodarstva neprestano vrtjeli oko gospodarskog rasta, udjela na stranim tržištima, brzine ... danas svi puno više razmišljamo o otpornosti, o tome kako biti bolje pripremljeni za buduće krize.

Na inicijativu SLO CRO Poslovnog kluba prošle godine susreli su se ministar Zdravko Počivalšek i ministar Darko Horvat u gradu Mokrice. Na fotografiji s predsjednikom SLO CRO Poslovnog kluba dr. sc. Sašom Muminovićem.

»SAM SEM VESKOZI ZAGOVARJAL, DA MORAMO UKREPE PRIPRAVLJATI HITRO IN JIH SPROTI TUDI »PRILAGAJATI«. V TAKO KOMPLEKSNI SITUACIJI, KOT JO IMAMO SEDAJ, JE NAMREČ TEŽKO PISATI UKREPE »NA ZALOGO« IN VNAPREJ PREVIDETI TO, KAKO BODO UKREPI UČINKOVALI V PRAKSI. KAR VIDIMO SEDAJ - IN TO UGOTAVLJA TUDI URAD ZA MAKROEKONOMSKE ANALIZE - JE, DA SE RAZMERE V SLOVENSKEM GOSPODARSTVU HITRO POPRAVLJAJO, V NAJVEČJI MERI PRAV ZARADI DOBRO PRIPRAVLJENIH VLADNIH UKREPOV. ČRNE NAPOVEDI, KI SMO JIH POSLUŠALI Z VSEH STRANI, SE ZAENKRAT NISO URESNIČILE IN NA NAŠE ZADOVOLJSTVO LAHKO DANES O PRIHODNJEM LETU ŽE GOVORIMO Z OPTIMIZMOM.«

Svakako se svi danas više bavimo pitanjem kako ojačati suradnju među zemljama i zaštititi zajedničke vrijednosti. Zdravlje, socijalna pravda i zdrav okoliš vrijednosti su prema kojima države ne mogu same djelovati. Ta je svijest na visokoj razini u Europskoj uniji, čiji su dio i Slovenija i Hrvatska, ali pukotine u vezama među zemljama premašile su omjer kad su se mogle popuniti diplomatskim aktivnostima.

Nakon iskustva u prvoj polovici ove godine, svi smo svjesniji potrebe da se glas svake članice EU jednako vrednuje i jednako čuje. Rizik ugrožavanja naših zajedničkih vrijednosti zbog težnji za prestižem, a s druge strane poraz u bitci s još dva igrača na globalnom tržištu, prevelik je.

U Sloveniji vidim još jednu pozitivnu promjenu. Puno više razgovaramo o samodostatnosti (samoodrživosti). Ne samo na razini prehrane, već i na drugim razinama, uostalom i na polju zaštitne opreme, koja je u izbijanju pandemije bila deficitarna u svim zemljama. Ocjenjujem ovo kao pozitivan pomak u našem mentalitetu, a u našem ministarstvu potičemo sve ideje koje mogu pridonijeti većoj samodostatnosti i većoj suverenosti općina, regija i, u konačnici, države.

Turistički bonovi također su važan dio protukriznih mjera Vlade Republike Slovenije. Jesu li ispunili očekivanja? Koliki je postotak upotrebe bonova i kako procjenjujete njihov multiplikacijski učinak?

Turistički bonovi su bili naš odgovor na krizu u turizmu. Imali smo dvije mogućnosti: uputiti razne subvencije u turizmu i pričekati goste ili potaknuti domaće goste da ljetuju doma. Odlučili smo se za ovo drugo.

Svaki punoljetni građanin dobio je 200 eura, a maloljetnik 50 eura bonifikacije koje može iskoristiti do kraja godine za plaćanje noćenja ili doručka. Takva mjera u izravnom je dijelu vrijedna 355 milijuna eura, a u neizravnom dodatnih 170 milijuna eura.

Mnoga slovenska odredišta, posebno obala, rijeke i lječilišta, kao i velik dio turističkih seoskih imanja, bila su visoko posjećena tijekom cijelog ljeta na račun bonova, a ponegdje je broj posjetitelja bio i veći nego prošlog ljeta. Neki kapaciteti su na taj račun popunjeni do kraja listopada. Što to govori? Da su bonovi u velikoj mjeri ispunili svoju svrhu. Ali postoje destinacije, i ovdje uglavnom mislim na gradove poput Ljubljane i Maribora, kojima bonovi nisu donijeli željeni učinak. Svjestan sam toga i mogu reći da razmišljamo i o tome kako potaknuti obnovu turizma u ovom segmentu.

Do prije nekoliko dana novčeno je 780.000 bonova, a rezervirano dodatnih 20.000. Za ovu je mjeru već plaćeno ukupno 106 milijuna eura. Ovdje moram pohvaliti izvrstan rad Financijske uprave Republike Slovenije koja nam je bila partner u uvođenju ove mjere i koja je uspostavila izuzetno pouzdan i učinkovit sustav. Imamo zanemarivo malu zlouporabu bonova, a to također pokazuje da smo se izuzetno dobro pripremili za bonove, iako je to u cijelosti nova mjera. Stoga se ne čudim kad me kolege iz drugih zemalja pitaju za "recept" za bonove. Rado ću im dati savjet!

Zbog bonova, slovenski će turizam ove godine imati bolje rezultate nego što se predviđalo početkom ožujka. Međutim, s njima smo postigli još jedan učinak, koji je najvrjedniji u cijeloj situaciji: mnogi su Slovenci zbog bonova otkrivali Sloveniju. Ovo je dragocjeno iskustvo i siguran sam da će kod domaćih ponuđača postati navika a ne iznimka.

Trgovina između Slovenije i Hrvatske porasla je za 140% u 11 godina. Mislite li da još ima mjesta za rast?

Rastom izvoza slovenskog gospodarstva posljednjih godina povećala se trgovina s važnim trgovinskim partnerima. Na visok rast robne razmjene između Slovenije i Hrvatske dodatno su utjecale činjenice: blizina tržišta, dobre infrastrukturne veze, članstvo u EU i NATO-u, ekonomska stabilnost i niska inflacija.

S tako visokim rastom moglo bi se zaključiti kako su mogućnosti za daljnji rast iscrpljene, no Hrvatska je tržište kojeg slovenske tvrtke jako dobro poznaju. Poznaju situaciju na tržištu, ali prije svega dobro poznaju potrebe kupaca i svojom fleksibilnošću se također uspješno prilagođavaju. Trgovinski tokovi Slovenije i Hrvatske uvijek su ravnomjerni i stabilni, s ovog je gledišta daljnji rast trgovine logičan i moguć. Prilika za rast robne razmjene sigurno stoji na području visokotehnoloških rješenja, dok male i srednje velike slovenske tvrtke općenito imaju priliku dodatno proširiti svoje poslovanje na hrvatskom tržištu, također zbog spomenute blizine tržišta, kako zemljopisno tako i kulturno.

Kako ocjenjujete neformalne gospodarske inicijative poput SLO CRO Poslovnog kluba i njegovog djelovanja?

Oni čitatelji koji me i osobno poznaju, znaju da sam osoba koja ne drži previše do forme. Gotovo cijelu profesionalnu karijeru sam radio kao gospodarstvenik i menadžer mnogih tvrtki i znam da sam najviše mogao učiniti kada sam imao i osobni kontakt s poslovnim partnerima, ne samo strogo profesionalnim.

Zbog toga snažno podržavam inicijativu poput SLO CRO Poslovnog kluba. Vidim ga kao platformu na kojoj se odvijaju poslovne razmjene, uspostavljaju se suradnje gdje ljudi proširuju mrežu osobnih poznanstava i gdje se, na kraju, ali ne najmanje važno, jača pozitivan odnos između dviju zemalja. Slovenija i Hrvatska susjedi su koji dijele mnoge stvari, od ekonomske i političke suradnje do povijesti i čisto osobnih priča, poput moje. To je nešto što nikada ne smijemo izgubiti iz fokusa kada razgovaramo o izazovima s kojima se suočavaju obje države.

Klubovi poput SLO CRO Poslovnog kluba dragocjena su poveznica između dviju zemalja, koja može biti najizraženija u vremenu kakvo je sada. Ograničenja zbog borbe protiv virusa COVID-19 zahtijevaju veliko odricanje obje države, njihovih vlada i građana. Da bismo bili uspješniji u ponovnom uspostavljanju uvjeta za povratak u vrijeme prije ožujka ove godine, moramo surađivati na svim razinama, uključujući onu koju vaš klub uspješno uspostavlja već dugi niz godina.

Suradnja je dobra, a ima i potencijala za produbljivanje

Autor: SLO CRO Poslovni klub

Foto: Arhiv ministarstva

Intervju: dr. sc. Tomislav Ćorić

Ministru gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, dr. sc. Tomislavu Ćoriću, postavili smo nekoliko pitanja o aktualnom stanju u hrvatskom gospodarstvu, te predviđanjima za budućnost.

Zanimali su nas rezultati vladinih mjera za pomoć gospodarstvu koje su bile poduzete u povodu korona krize, te mogućnosti daljnjeg razvitka hrvatsko-slovenskog gospodarstva.

Gospodine ministre, Ministarstvo gospodarstva ste preuzeli u povijesno dramatičnom trenutku pada BDP-a. Je li to dodatni izazov i kako doživljavate Vašu ulogu? Kakva je vaša strategija?

Situacija je izazovna, ali je istodobno i prilika za zaokret i razvoj konkurentnog, otpornog gospodarstva temeljenog na načelima održivog razvoja. Gospodarstvo ne smije biti nužno orijentirano na jedan sektor. Zato će naš fokus u narednom razdoblju biti na onima koji mogu nositi rast produktivnosti, rast zapošljavanja i rast izvoza. Pritom mislim na, među ostalim, razvoj novih tehnologija, samodostatnost sektora poput energetike i poljoprivrede, razvoj kreativne i ICT industrije.

Stoga ćemo i sredstva iz nadolazeće Višegodišnje financijske omotnice, kao i iz drugih izvora koji su nam na raspolaganju, usmjeriti u realno gospodarstvo. Važno je pritom istaknuti Europski zeleni plan koji je otvorio mogućnost da se europsko gospodarstvo u narednoj financijskoj perspektivi za razdoblje 2021.-2027. godina transformira u smjeru niskougličnog, održivog, zelenog gospodarstva čistih tehnologija. Europski zeleni plan je sa svojim ciljevima postavljen u središte oporavka europskog gospodarstva i društva, te postizanja otpornosti za buduće krize. To je jasan smjer kojim ćemo i mi ići u narednom razdoblju.

Ministar gospodarstva i održivog razvoja Republike Hrvatske, dr. sc. Tomislav Ćorić.

Koliko će prema procjenama Vašeg ministarstva trajati oporavak hrvatskog gospodarstva?

Ključno je da smo mjerama gospodarskog oporavka u najvećoj mjeri uspjeli sačuvati radna mjesta. Gospodarstvo je počelo funkcionirati te u narednom razdoblju očekujem manji pad BDP-a, a sljedeće godine i oporavak. Povratak niza pokazatelja na pretkrizne razine očekujemo krajem 2022. godine.

Vlada RH je reagirala veoma brzo i donijela mjere za očuvanje radnih mjesta i pomoć gospodarstvu općenito. Razmatrate li neke nove mjere koje bi bile usmjerene na ciljeve u idućoj godini u cilju povećavanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva?

Vlada je donijela tri paketa mjera s ciljem pomoći gospodarstvu uslijed epidemije COVID-19 virusa. U odnosu na veličinu gospodarstva po sna-

zi mjera smo bili među najizdašnjima u Europskoj uniji te je poduzetim mjerama spašeno je više od 600 tisuća radnih mjesta i 100 tisuća poslodavaca. Pokazali smo da sektori ugroženi pandemijom i dalje mogu računati na našu pomoć. I u narednom razdoblju idemo, s jedne strane, s mjerama za očuvanje radnih mjesta, a s druge strane s impulsom održavanja likvidnosti poduzeća kroz kreditne linije HAMAG-a i HBOR-a. Veliku ulogu u gospodarskom oporavku Hrvatske imat će i preko 22 milijarde eura iz Europske unije. Dobivena sredstva koristit će se za provedbu Nacionalnog programa oporavka koji se priprema. Nastavit će se s poticanjem investicija i izvoza koje pridonose jačanju globalne konkurentnosti Hrvatske. Ovisno o daljnjem razvoju situacije vezano za pandemiju COVID-19 će se odlučivati i o nastavku i obliku mjera pomoći gospodarstvu. Vlada i Ministarstvo prate situaciju te ćemo, kao i do sada, znati brzo i kvalitetno odgovoriti.

Hoćemo li biti spremni za neku novu krizu, bez obzira kakva ona bude?

Da. I u jeku pandemije smo pokazali spremnost ove Vlade da odlučno reagira i pomogne gospodarstvu i građanima. Upravo zbog toga se već sada gospodarstvo polagano oporavlja, a od sljedeće godine ponovno očekujemo pozitivne gospodarske trendove i rast BDP-a. A ne smijete zaboraviti da je Hrvatsku osim pandemije zadesio i katastrofalni potres u Zagrebu s kojim posljedicama smo se paralelno nosili i za čiju sanaciju će nam trebati izvjesno vrijeme.

Kako ocjenjujete hrvatsko-slovensku gospodarsku suradnju?

Mi smo susjedne zemlje koje njeguju kvalitetne odnose, prije svega u segmentu poslovanja, odnosno investiranja i robne razmjene. Prema podacima Hrvatske narodne banke, Slovenija je na 7. mjestu ulagača u Hrvatsku, dok je primjerice za ulagače iz Hrvatske Slovenija drugo najzanimljivije tržište, odmah nakon BIH. Što se tiče robne razmjene, Slovenija je na 3. mjestu vanjskotrgovinskih partnera Hrvatske. Unatoč otežanim okolnostima zbog pandemije koronavirusom, robna razmjena rasla je i prvoj polovici 2020. godine za desetak posto u odnosu na isto razdoblje 2019. godine. Također, Hrvatska i Slovenija su od 2004. godine potpisnice Ugovora o uzajamnom poticanju i zaštiti ulaga-

»GOSPODARSTVO ŽE POČASI OKREVA, OD PRIHODNJEGA LETA PA SPET PRIČAKUJEMO POZITIVNE GOSPODARSKE TRENDE IN RAST BDP. IN NE SMETE POZABITI, DA JE HRVAŠKO POLEG PANDEMIJE PRIZADEL TUDI KATASTROFALNI POTRES V ZAGREBU, KATEREGA POSLEDICE SMO REŠEVALI VZPOREDNO IN ZA SANACIJO KATEREGA BOMO POTREBOVALI ŠE NEKAJ ČASA.«

nja, a kvalitetu suradnje na tom području potvrđuje niz slovenskih investicija u Hrvatskoj u razne sektore od turizma do energetike, proizvodnje i brodogradnje. Konkretni primjeri su, među ostalim, AAT Geothermae Draškovec, Tuheljske toplice, Petrol, Calcit Lika, Perutnina Ptuj-Pipo, LTH Alucast, Impol TLM, Iskra brodogradilište. I suradnja na području energetike je posebno intenzivna i dobra zadnjih par godina. HEP i GEN Energija uspješno surađuju po pitanju NE Krško. Kada govorimo o radu Međudržavnog povjerenstva koje prati provedbu Međudržavnog ugovora o NE Krško, treba istaknuti da smo usvojili Treću reviziju Programa razgradnje NE Krško i Programa zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenog goriva što je važan korak u našim zajedničkim odnosima. Vrlo je uspješna suradnja i između HOPS-a i ELES-a, dvije tvrtke koje se bave prijenosom električne energije. Tu svakako treba istaknuti projekt SINCRO.GRID koji se bazira na novim inovativnim rješenjima koja će poboljšati prijenos električne energije i smanjiti gubitke, a kojega je prepoznala Europska komisija i financirala sa 40 milijuna eura iz instrumenta CEF-a. Drugi zajednički projekt koji je također na listi projekata od zajedničkog EU interesa je projekt interkonekcije između Hévíza u Mađarskoj i slovenskih Cirkovcea, a koji djelomično prolazi i teritorijem Hrvatske. Suradnja je dobra, a potencijala za produbljivanje suradnje svakako ima i u tom smo pogledu otvoreni za daljnje razgovore s našim partnerima.

Na kojim područjima vidite mogućnost snažnije hrvatsko-slovenske suradnje?

Imamo prostora za dodatno poticanje međusobnih ulaganja, a nama je kao zemlji u fokusu privlačenje investicija u visokotehnološke sektore, odnosno one koji donose otvaranje novih radnih mjesta, te prijenos znanja i tehnologija. Prostora ima i u jačanju robne razmjene. Energetika je također potencijal za suradnju. Posebice u uvjetima intenzivne dekarbonizacije energetskog sektora i čitavog gospodarstva. To smo već i pokazali zajedničkom regionalnom radionicom koju je slovenska strana organizirala tijekom 2019. godine kao pripremu za dovršavanje Integriranih nacionalnih i klimatskih planova gdje je izdvojeno da potencijal za suradnju svakako postoji. Ovdje prvenstveno mislim na energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije, ali i na razvoj novih tehnologija u energetici kao što su vodikove tehnologije ili geološko skladištenje CO₂.

POSEBNOSTIMA TREBA STAKLO.

Odabrano, zdravo, besprijekorno. Hladno prešano, ljekovito i nezaobilazno. Kada traže raznovrsnost okusa i ekstra kvalitetu, za staklenom bocom ne posežu samo sladokusci. Naime, ništa ne štiti maslinovo ulje pouzdanije od stakla. Posebnostima treba staklo - a staklu treba Vetropack.

Vetropack Straža d.d.
HR-49231 Hum na Sutli, tel. +385 49 326 326, www.vetropack.hr

vetropack

"DIREKTORSKA" PRIJEVARA

"Direktorska" prijevara događa se kada je zaposlenik koji je ovlašten za provođenje plaćanja prevaren na način da plati lažni račun ili provede neovlašteni prijenos s računa tvrtke.

KAKO SE TO RADI?

Prevarant zove ili šalje poruke predstavljajući se kao direktor ili član uprave tvrtke.

Dobro poznaju organizaciju tvrtke.

Traže hitno provođenje plaćanja.

Koriste fraze kao "povjerljivost", "tvrtka ima povjerenje u vas", "trenutno sam nedostupan".

Često se zahtjev odnosi na međunarodna plaćanja bankama izvan Europe.

Zaposlenik prenosi sredstva na račun koji kontrolira prevarant.

Upute o tome kako postupiti mogu se dati kasnije, putem treće osobe ili e-pošte.

Od zaposlenika se traži da ne slijedi redovne autorizacijske postupke.

Kažu da se radi o osjetljivoj situaciji (npr. porezna kontrola, preuzimanje i spajanje poduzeća).

KAKO PREPOZNATI ZNAKOVE?

- Neočekivani poziv/poruka
- Izravni kontakt od visokog dužnosnika u tvrtki s kojim obično niste u kontaktu
- Zahtjeva se apsolutna povjerljivost
- Pritisak i uvjeravanje u hitnost
- Neuobičajen zahtjev u suprotnosti s internim postupcima
- Prijetnje, neobična laskanja ili obećanja nagrade

ŠTO MOŽETE UČINITI?

KAO TVRTKA

Budite svjesni rizika i pobrinite se da zaposlenici budu informirani i upoznati.

Potaknite zaposlenike da budu oprezni sa svim zahtjevima za plaćanje.

Provoditi interne protokole vezane uz plaćanja.

Propisati postupak provjere legitimnosti zahtjeva za plaćanjem primljenih putem e-pošte.

Uspostaviti pravila za izvještaje o prijevarama.

Pregledajte informacije objavljene na stranicama svoje tvrtke, ograničite informacije i pripazite na društvene medije.

Nadogradite i ažurirajte tehničku sigurnost.

! Uvijek se obratite policiji u slučaju pokušaja prijevare, čak i ako niste postali žrtvom.

KAO ZAPOSLENIK

Strogo poštujujte sigurnosne postupke za plaćanja i nabave. Ne preskačite niti jedan korak i ne popuštajte pritisku.

Uvijek pažljivo provjeravajte adrese e-pošte kada se radi o osjetljivim informacijama ili prijenosu sredstava.

U slučaju sumnje o nalogu za prijenos, obratite se nadležnom kolegi.

Nikad ne otvarajte sumnjive poveznice ili privitke primljene putem e-pošte. Budite posebno oprezni kada čitate svoju privatnu e-poštu na računalima tvrtke.

Ograničite informacije i budite oprezni s obzirom na društvene medije.

Izbjegavajte dijeljenje informacija o internoj organizaciji tvrtke, sigurnosti i procedurama.

! Ako primite sumnjivu e-poštu ili poziv, uvijek obavijestite IT odjel.

#CyberScams

Gideon Brothers: Roboti nove generacije

Autor: Petra Bulić
Foto: Petar Krešimir Furjan

Roboti osječko-zagrebačke tvrtke Gideon Brothers implementirani su u distribucijskim centrima i pogonima niza vodećih regionalnih, europskih i svjetskih tvrtki, od Orbica i Atlantic Grupe do globalnih divova poput DB Schenkera.

SPOCK & KIRK
Spock je upravo dobio novu misiju. Kreće sa svoje parking pozicije i podiže paletu s ambalažnim materijalom koju mora odnijeti do jednog od niza stolova za pakiranje.

Kod glavnog koridora zastaje u skladu sa zadanim pravilima vožnje jer ovdje viličaristi jure maksimalnom brzinom. Iza ugla izlazi jedan od suradnika u logističkom centru, a Spock ga opa-

ža i staje na vrijeme. Spock potom skreće u hodnik koji ga vodi do destinacije, ali ne može dalje, hodnik je zakrčen kutijama. Nema veze, Spock se okreće i ulazi u paralelni prolaz. Usput se mimoilazi s Kirkom, koji upravo odvozi smeće.

Ovako otprilike izgleda tipičan radni zadatak za Spocka, jednog od autonomnih mobilnih robota Gideon Brothersa za prijevoz tereta koji su u okviru pilot projekta implementirani u centru DB Schenkera u Leipzigu, odakle se distribuiraju dijelovi za poznatu njemačku automobilsku grupaciju. Kirk i Spock su nadimci koje su DB Schenkerovi zaposlenici dali robotima već nakon prvih nekoliko dana u Leipzigu. Već i sami nadimci

Kirk i Spock su nadimci koje su DB Schenkerovi zaposlenici dali robotima već nakon prvih nekoliko dana u Leipzigu.

puno govore o stavu zaposlenika prema njihovim novim robotskim pomagačima.

TEHNOLOGIJA AUTONOMNE NAVIGACIJE

Roboti osječko-zagrebačke tvrtke Gideon Brothers implementirani su u distribucijskim centrima i pogonima niza vodećih regionalnih, europskih i svjetskih tvrtki, od Orbica i Atlantic Grupe do globalnih divova u maloprodaji. Prvi komercijalni proizvod Gideon Brothersa je autonomni mobilni robot koji podiže i nosi terete do 800 kg na paletama, a u tijeku je razvoj i testiranje nekoliko novih rješenja.

Ključna prednost rješenja Gideon Brothersa jest tehnologija autonomne navigacije koja se temelji na naprednoj 3D vizualnoj percepciji. Riječ je o potpuno novoj generaciji autonomije, razvijenoj upravo za dinamična

»NAŠI ROBOTI DOJEMAJO SVET KOT MI – OBDELUJEJO VIZUALNE INPUTE, RAZUMEJO, KAJ JIH OBKROŽA IN KAKO TO VPLIVA NA NJIHOVE NALOGE.«

Zahvaljujući 3D vizualnoj percepciji roboti Gideon Brothersa pripadaju posve novoj generaciji autonomnih vozila.

industrijska okruženja u kojima je sve u neprekidnom pokretu i gdje strojevi rade u bliskom kontaktu s ljudima.

ORKESTAR LJUDI I ROBOTA

„Naši strojevi percipiraju svijet kao i mi – obrađuju vizualne inpute, te razumiju što ih okružuje i kako to utječe na njihove zadatke. Riječ je o velikom tehnološkom skoku zahvaljujući kojem će autonomni strojevi opremljeni vizualnom percepcijom i umjetnom inteligencijom uspjeti tamo gdje je starija tehnologija zakazala - postat će sveprisutni u industrijskim okruženjima.“, objašnjava Matija Kopic, glavni izvršni direktor i suosnivač Gideon Brothersa.

Vizija koja stoji iza rješenja Gideon Brothersa, dodaje Matija Kopic, jest integracija robota, kao inovativnog prilagodljivog alata, i ljudi u jedinstveni, orkestrirani workflow. Uz takvu sinergiju moguće je postići povećanje učinkovitosti, a time i stvaranje uvjeta za snažniji rast i otpornost na vanjske šokove – kako one nepredviđene, poput pandemije koronavirusa, tako i dugoročne izazove poslovnog okruženja kao što je nedostatak radne snage.

JEDNOSTAVNOST KORIŠTENJA

Fokus na fleksibilnost i učinkovitost odražava se i u jednostavnosti sučelja za upravljanje robotima, za koje nisu potrebne nikakve posebne vještine. Štoviše, o jednostavnosti cijelog sustava dovoljno govori činjenica da su kupci Gideon Brothersa u pandemijskim okolnostima sami puštali robote u pogon uz jednostavnu online podršku i korisničku dokumentaciju.

Ekonomski pokazatelji

U kakvom je stanju slovensko tržište rada ušlo u novu krizu

Autor: Maja Ceglar Ključevšek
Foto: Osobni arhiv

Možemo reći da je situacija na tržištu rada u Sloveniji u 2019. godini bila povoljna. Anketna nezaposlenost od 4% bila je najniža u Sloveniji u posljednjem tromjesečju 2019. godine od početka mjerenja, nedostatak radne snage riješen je zapošljavanjem stranaca, a broj zaposlenih osoba bio je na visokoj razini.

Oako je gospodarski rast u europodručju oslabio u posljednjem tromjesečju 2019., pokazatelji raspoloženja početkom 2020. ukazali su na poboljšanje. Krajem prošle godine nastavila se smirena aktivnost slovenskog gospodarstva, a povjerenje u gospodarstvo počelo se poboljšavati¹. Unatoč znakovima zahlađenja gospodarstva, u veljači nitko još nije ni zamišljao da bi se situacija u gospodarstvu i na tržištu rada mogla tako brzo pogoršati.

Maja Ceglar Ključevšek

SMIRENA RAST ZAPOSLENOSTI I PAD NEZAPOSLENOSTI

Rast zaposlenosti u 2019. u velikoj mjeri odražava zapošljavanje stranih državljana

Zaposlenost se povećala u 2019., ali s usporavanjem gospodarske aktivnosti manjim intenzitetom nego prethodnih godina (za 2,4%). Prema Europskom statističkom uredu², stopa zaposlenosti ljudi između 20 i 64 godine u EU dosegla je vrhunac od 73,1% u 2019. (72,4% u 2018.). 17 država članica, uključujući Sloveniju sa 76,4%, tako su postigle nacionalne ciljeve Europske strategije do 2020. (75% je cilj Sloveniju).

Rast zaposlenosti u Sloveniji u 2019. godini ostao je visok, a s obzirom na značajan nedostatak odgovarajuće kvalificiranih radnika, uglavnom je proizlazio iz zapošljavanja stranaca, a dijelom i iz većeg uključivanja na tržište rada onih koji do tada nisu aktivno tražili zaposlenje. Prema podacima Ureda za makroekonomske analize R. Slovenije³ (dalje UMAR), rast broja zaposlenih stranih državljana u 2019. godini iznosio je 19,5%, dok je rast broja zaposlenih domaćih građana iznosio 0,9%. Udio stranih državljana u ukupnom broju zaposlenih bio je 11,2%. Strani su građani pridonijeli oko 70 % rasta ukupnog broja aktivno zaposlenih na godišnjoj razini.

Posljednjih godina na slovenskom smo tržištu rada zapošljavanjem stranaca riješili nedostatak odgovarajuće domaće radne snage. Prema Zavodu za zapošljavanje Slovenije (dalje ZZRS) u 2019. godini bilo je 35.800 valjanih radnih dozvola. U prosincu 2019. godine najviše je radnih dozvola bilo u građevinarstvu (12.359), proizvodnji (10.510), te transportu i skladištenju (6.827).

»ŠTEVILO ANKETNO BREZPOSELNIH JE OD LETA 2008 DO 2013 NARAŠČALO IN DOSEGLA VRH PRI ŠTEVILU 103.000 BREZPOSELNIH OSEB, NATO PA ZAČELO UPADATI. V ZADNJEM ČETRTLETJU LETA 2019 JE BILA IZMERJENA NAJNIŽJA STOPNJA BREZPOSELNOSTI V SLOVENIJI (4 %), NAJIZRAZITEJE V STAROSTNEM RAZREDU OD 50 DO 64 LET.«

Izvor: UMAR, Ekonomsko ogledalo, št. 2/2020.
Izvor²: EUROSTAT, 21.4.2020, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10735440/3-21042020-A-P-EN.pdf/fc7e4ab2-85ef-c48a-ee8d-ef334d5c2b8c>.
Izvor³: UMAR, Proljetna prognoza gospodarskih kretanja 2020, 12.3.2020

IZDANE I VALJANE RADNE DOZVOLE PREGLED PO GODINAMA

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 I-VIII
Izdane radne dozvole	17.457	14.811	7.033	12.546	18.049	15.878	5.724
Valjane radne dozvole	22.853	22.805	16.996	19.383	27.881	35.800	33.383

Izvor: Zavod RS za zaposlovanje, 17.9.2020.

Dok je u 2019. godini svaki mjesec bilo izdano više od 1.000 radnih dozvola (u ožujku 2019. čak 1.426 radnih dozvola za zapošljavanje stranaca), taj je broj u prva četiri mjeseca 2020. pao ispod 1.000 radnih dozvola (u travnju 2020. na 849 radnih dozvola), a u svibnju je taj broj pao na samo 276 izdanih radnih dozvola. Do rujna 2020. zabilježen je nešto veći broj izdanih radnih dozvola u srpnju (izdano 825 radnih dozvola), a u srpnju i kolovozu izdano je nešto više od 500 radnih dozvola ukupno.

Rast zaposlenosti usporen je početkom 2020. godine

Prema podacima iz registra Statistički ured R. Slovenije (dalje SURS), na kraju 2019. godine u Sloveniji je bilo zaposleno 901.537 osoba, što je za 1,6% više nego na kraju 2018. Bilo je zaposleno 808.677 osoba, od čega je 756.268 osoba kod pravnih osoba, a 52.409 kod fizičkih osoba. Samozaposlenih je bilo 92.860.

Prema podacima iz registra SURS-a, u Sloveniji je u srpnju 2020. bilo 882.837 zaposlenih, što je za 1,2% manje nego u srpnju 2020. Broj zaposlenih u srpnju 2020. smanjio se za 1,7% u odnosu na srpanj 2019., a broj samozaposlenih osoba porasla za 3,3% (utjecaj porasta

»GLEDE NA PODATKE SURS-A SE JE VPLIV EPIDEMIJE NA BREZPOSELNOST ODRAZIL V DRUGEM ČETRTLETJU 2020 – ANKETNA STOPNJA BREZPOSELNOSTI SE JE ZVIŠALA NA 5,2 % (53.000 OSEB), KAR JE 9.000 VEČ KOT V ISTEM OBDOBJU LETA 2019. MED BREZPOSELNI MI SO PREVLAĐOVALE OSEBE, STARE OD 30 DO 49 LET.«

samozaposlenih osoba - poljoprivrednika za 15,3%). Prema djelatnosti, broj zaposlenih u srpnju 2020. povećao se u deset skupina djelatnosti u odnosu na srpanj 2019., dok se smanjio u devet.

BROJ RADNO AKTIVNIH OSOBA, ZAPOSLENIH KOD PRAVNIH I FIZIČKIH OSOBA, SAMOZAPOSLENIH I PRIJAVLJENIH NEZAPOSLENIH, 2010-2020

Izvor: SURS, ZRSZ, 17.9.2020.

Anketna nezaposlenost u posljednjem tromjesečju 2019. godine najniža od početka mjerenja, 2020. godine ponovno je počela rasti

Prema anketnim podacima SURS-a u Sloveniji je u 2019. godini bilo prosječno 983.000 zaposlenih, što nije bilo značajno više nego u 2018. Radnu populaciju u 2019. činilo je 848.000 zaposlenih, 118.000 samozaposlenih i 16.000 pomažućih obiteljskih članova u kućanstvu. U odnosu na 2018. godinu bilo je 2% više zaposlenih, 3,5% manje samozaposlenih i 39,4% manje pomažućih obiteljskih članova u kućanstvu.

Među 848 000 zaposlenih stanovnika Slovenije u 2019. godini bilo je zaposleno 96%, 3% je radilo putem studentskog servisa, a 1% u ostalim oblicima rada. Broj stalno zaposlenih (814 000) u 2019. godini bio je 2,8% veći nego u 2018. Među zaposlenima koji svoj posao obavljaju na određeno vrijeme bilo je za 14% manje nego u 2018 a onih koji rade na neodređeno vrijeme za 5% više nego u 2018. godini.

Broj anketno nezaposlenih povećao se od 2008. do 2013., dosegnuvši vrhunac od 103.000 nezaposlenih. Od 2013. nadalje broj nezaposlenih opada. U odnosu na 2018. zabilježena je značajna promjena u broju nezaposlenih, koji se u 2019. smanjio za 13,6% na 46.000 nezaposlenih osoba (u posljednjem tromjesečju 2019. čak na 41.000 osoba). U posljednjem tromjesečju 2019. godine, prema podacima ankete SURS-a, izmjerena je najniža stopa nezaposlenosti u Sloveniji (4%) sve od početka mjerenja u Sloveniji (1997). U posljednjem tromjesečju 2019. stopa nezaposlenosti najočitije je pala u dobnoj skupini 50-64 godine, za 1,1 postotni bod i iznosila je 3%. Anketna stopa nezaposlenosti iznosila je 4,5% u 2019. godini, što je za 0,7 postotnih bodova manje u odnosu na 2018. godinu.

Prema podacima ankete SURS-a, utjecaj epidemije u prvom tromjesečju 2020. godine još se nije odrazio porastom stope nezaposlenosti, koja je iznosila 4,6%, ali se situacija na tržištu rada pogoršala u drugom tromjesečju 2020. godine, kada je anketna stopa nezaposlenosti porasla na 5,2%. U drugom tromjesečju 2020. u Sloveniji je bilo 53.000 nezaposlenih, što je za 9.000 više nego u istom razdoblju 2019. Među nezaposlenima prema dobnoj strukturi prevladavale su osobe u dobi od 30 do 49 godina.

Prema anketnim podacima, u drugom tromjesečju 2020. bilo je zaposleno 968.000 osoba (što je 2,3% manje nego u istom razdoblju 2019.). Od toga je 86% bilo zaposleno, 12% samozaposleno i 2% pomažućih obiteljskih članova u kućanstvu. Među zaposlenicima, najviše se smanjio broj zaposlenih putem studentskog servisa, za 51,2%. Broj zaposlenih na određeno vrijeme smanjio se za 30% u odnosu na drugo tromjesečje 2019., dok se broj stalno zaposlenih povećao (za 3,2%). Udio zaposlenih s punim radnim vremenom nije se značajnije promijenio, dok se dio zaposlenih za kraće radno vrijeme smanjio za gotovo 15%.

Zbog epidemije koronavirusa i s tim povezane situacije na tržištu rada, prosječno 193 000 osoba (ili 20% svih zaposlenih) nije radilo svoj posao u drugom kvartalu 2020. Te osobe nisu radile u tjednu prije ankete, ali su unatoč tome bile zaposlene, samozaposlene ili su redovito obavljale bilo kakav plaćeni posao. U drugom kvartalu 2019. udio takvih osoba iznosio je 10%. Među osobama koje nisu obavljale svoj posao u drugom kvartalu 2020. godine bilo je zaposleno 45%, koji su bili na čekanju, slijede osobe na bolovanju (15%) i osobe koje nisu radile posao zbog tehnoloških ili ekonomskih razloga (11%)⁴

Dakle, državne intervencijske mjere, poput subvencioniranja čekanja na posao, zasigurno su usporile pogoršanje stanja na tržištu rada u prvoj polovici godine i ograničile porast broja nezaposlenih.

»PO PODATKIH SURS-A JE BILA POVPREČNA BRUTO PLAĆA U SLOVENIJI U PRVI POLOVICI LETA 2020 NOMINALNO ZA 5,9 %, REALNO PA ZA 5,6 % VIŠJA KOT V ENAKEM OBDOBJU LETA 2019. V POVPREČJU JE U SLOVENIJI ZNAŠALA 1.830,91 EUR, U JAVNEM SEKTORJU 2.182,86 EUR, U ZASEBNEM PA 1.664,77 EUR.«

Broj registriranih nezaposlenih raste od početka epidemije, no usred godine se smirio zahvaljujući vladinim mjerama

U 2019. godini na Zavodu za zapošljavanje Slovenije prosječno je bilo prijavljeno 74.178 nezaposlenih osoba, a broj nezaposlenih pao je ispod 70.000 krajem rujna 2019., što je bilo prvi put od prosinca 2008. godine.

Čak i prije epidemije, pad broja registriranih nezaposlenih zaustavio se i kretao nešto ispod 80 000. U prvom tromjesečju 2020. na Zavodu zapošljavanje registrirano je prosječno 78 393 nezaposlenih osoba, što je za 2% manje nego u usporedivom razdoblju 2019. Ipak se u prvom tromjesečju na Zavodu prijavilo 12,8% više nezaposlenih osoba (24.308) nego u istom

⁴Izvor: Prilikom objavljivanja podataka, SURS je istaknuo da su mjere u vrijeme prikupljanja podataka na snazi u Republici Sloveniji imale blagi utjecaj na tijek prikupljanja podataka. Stopa odgovora bila je 49,0% u drugom kvartalu 2020., što je 28,7 postotnih bodova niže od prosječne stope odgovora u 2019.

razdoblju 2019., dok je bilo zaposleno 10,2% manje nezaposlenih osoba (16.566) nego u prva tri mjeseca 2019. godine.

Međutim, u ožujku je, zbog nesigurne situacije koja je nastala nakon proglašenja epidemije koronavirusa, prekinut povoljan trend nezaposlenosti koji pratimo posljednjih godina. Epidemija je proglašena 12. ožujka 2020. Prema Zavodu za zapošljavanje Republike Slovenije, na Zavodu je krajem ožujka 2020. bilo evidentirano 77.855 nezaposlenih osoba, ali čak 7.848 nezaposlenih osoba prijavljenih je na Zavod za zapošljavanje u ožujku, što je 51,7% više od veljače 2020. i 56,2% više nego u ožujku 2019. Povećao se broj radnika koji su trajni višak za 200,2% u odnosu na veljaču 2020. i 211,4% u odnosu na ožujak 2019. Među tehnološkim viškom, gotovo trećina bili su oni kojima je prekinut radni odnos u ugostiteljstvu i turizmu, gdje se pad turističkih gostiju uslijed epidemije koronavirusa u Kini prvi put odrazio na porast nezaposlenih. Slijedili su novoregistrirani nezaposleni iz proizvodnje i trgovine. U odnosu na veljaču povećao se i broj stečajeva (za 47,1%) i onih kojima je prestao privremeni radni odnos (za 26,1%).

Zbog izvanrednog interesa i brze promjene brojeva nezaposlenih, Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije počeo je objavljivati neslužbene dnevne podatke o broju nezaposlenih u travnju. Broj nezaposlenih premašio je granicu od 80.000 već 3. travnja, a krajem travnja u Zavodu je registrirano 88.648 nezaposlenih osoba. Vrhunac broja nezaposlenih dosegnut je u svibnju, kada je taj broj malo premašio 90.000, a zatim je broj nezaposlenih ponovno pao i dosegao 88 172 krajem kolovoza 2020.

RAST PLAĆA: U 2019. NAJVIŠA PLAĆA U POSLJEDNJIH 10 GODINA (UGLAVNOM ZBOG INTERVENTNIH MJERA) JOŠ VIŠA U PRVOM POLUGODIŠTU 2020.

Prema podacima SURS-a prosječna bruto plaća u Sloveniji u 2019. godini iznosila je 1.753,84 eura, a prosječna neto plaća 1.133,50 eura. Nominalni i stvarni rast prosječne bruto plaće u Sloveniji u 2019. godini bio je najveći u posljednjih deset godina, nominalni je rast iznosio 4,3%, a realni rast 2,7%.

Prosječna bruto plaća u javnom sektoru za 2019. godinu bila je 2.050,79 eura te za otprilike 430 eura viša u odnosu na privatni sektor, gdje je u 2019. godini iznosila 1.617,98 eura. Prosječna mjesečna bruto plaća u javnom sektoru za 2019. nominalno je porasla za 5,4% u odnosu na 2018. godinu (realno za 3,7%), dok je prosječna mjesečna zarada za 2019. u privatnom sektoru nominalno porasla za 3,9% (stvarno za 2,3%).

Prosječna mjesečna bruto plaća za 2019. godinu porasla je u odnosu na zaradu za 2018. godinu u svim skupinama djelatnosti, a ponajviše u djelatnostima O-javna uprava, obrana i obvezno socijalno osiguranje (za 8,9%), zatim u području P-obrazovanje (za 6,1%), J-informacijske i komunikacijske djelatnosti (za 5,7%).

U prosjeku, najviše mjesečne bruto plaće za 2019. godinu imale su zaposlenice u D-opskrbi električnom energijom, plinom i parom (iznosile su 2.628,55 eura) i zaposlenici u osrednje slovenskoj regiji (1.934,45 eura). U osrednje slovenskoj statističkoj regiji prosječna bruto plaća bila je 10,3% viša od slovenskog prosjeka.

NOMINALNI RAST PLAĆA U %, JAVNI I PRIVATNI SEKTOR, 2015-2020

Izvor: SURS, Državni zavod za statistiku R. Slovenije

U prva dva mjeseca 2020. godine nastavljen je rast plaća. Prosječna bruto plaća u Sloveniji u prva dva mjeseca 2020. nominalno je porasla za 4,7% (realno 2,6%) u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Prosječna neto plaća nominalno je porasla za 5,3% (realno za 3,2%).

UMAR je procijenio da je rastu plaće u prva dva mjeseca ove godine, uz relativno malu nezaposlenost i nedostatak radne snage, pridonio i siječanjski porast minimalne plaće i izuzeće naknada iz minimalne plaće prema Zakonu o izmjenama i dopunama minimalne plaće (ZMinP-B.) od prosinca 2018. U prosjeku su plaće najviše porasle u prva dva mjeseca 2020. u odnosu na isto razdoblje 2019. u nekim djelatnostima s natprosječnim udjelom zaposlenih s minimalnom plaćom, a rast minimalne plaće također je pridonio rastu plaća u javnom sektoru, koji je međutim, bio osjetno niži nego lani, s manjim opsegom napredovanja krajem prošle godine.

Mjere za suzbijanje epidemije COVID-19 i ublažavanje njezinih posljedica imale su značajan utjecaj na kretanje prosječnih plaća u prvoj polovici ove godine iz metodoloških razloga. Mjera privremenog čekanja na posao tako je imala značajan utjecaj na kretanje prosječne plaće u ožujku, travnju i svibnju 2020. Isplata kriznih naknada zaposlenicima koji su ostali na radnim mjestima tijekom epidemije, međutim, pridonijela je većim isplata plaća. Prema podacima SURS-a prosječna bruto plaća u Sloveniji u prvoj polovici 2020. bila je nominalno 5,9% i stvarno 5,6% viša nego u istom razdoblju 2019. Prosječna plaća je u Sloveniji iznosila 1.830,91 eura, u javnom sektoru 2.182,86 eura, a u privatnom 1.664,77 eura.

U prvih šest mjeseci 2020. je u odnosu na isto razdoblje 2019. prosječna bruto plaća u javnom sektoru nominalno porasla za 7,5%, a u privatnom za 4,7%.

Što se tiče aktivnosti, u prosjeku je u prvoj polovici 2020. godine u odnosu na isto razdoblje 2019. prosječna bruto plaća najviše nominalno porasla u skupini Q-zdravstvo i socijalni rad (za 16,1%), slijede O-javna uprava i obrana, djelatnost obvezno socijalno osiguranje (rast od 8,6%) i B-rudarstvo (7%). U prosjeku su se bruto plaće smanjile u dvije skupine djelatnosti u ovom razdoblju, i to u I-ugostiteljstvu (za 4,4%) i R-kulturi, zabavi i rekreaciji (za 1,7%).

MJERE INTERVENCIJA NA PODRUČJU PLAĆA I DOPRINOSA I UBLAŽAVANJE POSLJEDICA EPIDEMIJE ZA GRAĐANE I GOSPODARSTVO

Vlada Republike Slovenije usvojila je interventne zakone kako bi pomogla gospodarstvu i zadržala zaposlenost. Mjera djelomičnog povrata naknade plaće radnicima na privremenom čekanju prvotno je bila predviđena do kraja svibnja 2020., a zatim je produžena u tri navrata do 30. rujna 2020. Podatci o primjeni mjera pokazuju da su poslodavci podnijeli 46.009 zahtjeva za čekanje na posao za 275.317 zaposlenika prema prvom i drugom protukoronoskom zakonu (PKP1 i PKP2, koji su provedeni u razdoblju od 13. ožujka do 31. svibnja 2020.). Prema trećem protukoronoskom zakonu (PKP3, koji je u ovom dijelu proveden tek u lipnju 2020.), poslodavci su podnijeli 10.930 zahtjeva za posao 64.667 zaposlenika. Prema četvrtom protukoronoskom Zakonu (PKP4), Zavod je primio 6.787 zahtjeva poslodavaca za gotovo 24.200 zaposlenih za naknadu plaće radnicima na privremenom čekanju na posao zaključno s 20. srpnjem 2020. godine. Do 10. srpnja 2020. Zavod za zapošljavanje Republike Slovenije je poslodavcima zbog razloga više sile isplaćivao 242,5 milijuna eura⁵ naknada za povrat plaća radnicima na privremenom čekanju na posao.

Početak srpnja usvojen je Zakon o interventnim mjerama u pripremi za drugi val COVID-19 (ZIUPDV). Za tržište rada poduzete su dvije ključne intervencijske mjere kako bi se očuvala radna mjesta, mjera za produženje povrata naknade za plaću za čekanje na posao i mjera za subvencioniranje rada na nepuno radno vrijeme.

Mjera djelomičnog subvencioniranja za smanjenje rada s punim radnim vremenom namijenjena je tvrtkama koje imaju smanjen opseg narudžbi i operacija nakon završetka razdoblja opće izolacije zbog posljedica epidemije. Vrijednost programa je nešto ispod 93 milijuna eura, a u potpunosti će ga financirati Europski socijalni fond (ESF). Cilj programa je zadržati 36.672 radnih mjesta kod poslodavaca, koji ne mogu osigurati najmanje 90% posla mjesečno za najmanje 10% zaposlenih.

Do 22. srpnja 2020. Zavod za zapošljavanje je zaprimio 6.560 zahtjeva za 35.216 zaposlenih za djelomične subvencije za smanjenja punog radnog vremena.⁶

HOĆE LI (ILI JE) KORONAVIRUSNA EPIDEMIJA PROMIJENITI TRŽIŠTE RADA?

Krajem veljače, SURS je u analizi anketnih podataka utvrdio da se tržište rada neprestano mijenja, a mijenjaju se i načini obavljanja posla. Tako je u 4. kvartalu 2019. približno 179 000 (18,3%) zaposlenih osoba obično ili ponekad obavljalo svoju osnovnu djelatnost kod kuće. Obično je kod kuće radilo 65.000, a ponekad i 115.000 zaposlenih. Među razlozima za obavljanje posla kod kuće najčešće su se spominjali: prekomjerni rad ili osobni interes (110.000) i dogovor s poslodavcem (68.000). Neznatan broj ljudi obavljao je posao kod kuće zbog doplate. Među onima koji rade kod kuće smatramo i samozaposlene (npr. arhitekta, umjetnike) i zaposlenike (npr. učitelje, informatičare). U 2019. godini svaka druga zaposlena osoba otišla je raditi u drugu općinu.

14 dana kasnije situacija se značajno promijenila. Zbog ograničenja kako bi se spriječilo širenje virusa, javni prijevoz koji je mnogim zaposlenicima omogućilo putovanje na posao ukinut je, škole i vrtići su zatvoreni, a zaposleni roditelji nisu imali organiziranog čuvanja djece (dok su također počinjali izvršavati dio dužnosti učitelja).

Izvor⁵: Spletna stran <https://www.gov.si/novice/2020-07-23-27-redna-seja-vlade-republike-slovenije/>.

Izvor⁶: Spletna stran ZRSZ, <https://www.ess.gov.si/obvestila/obvestilo/izdajo-sklepov-za-skrajsani-polni-delovni-cas-bo-mo-priceli-v-prihodnjih-dneh,23.7.2020>

»INTERVENTNI UKREPI SO ZAGOTOVO UMIRILI ZAOŠTRITEV RAZMER NA TRGU DELA, Vendar PA PODJETJA POTREBUJEJO SPODBUDE IN NOVE UKREPE ZA USPEŠNO POSLOVANJE IN RAZVOJ V ČASU NEGOTIVIH RAZMER V MEDNARODNEM GOSPODARSTVU.«

Vanjske okolnosti dovele su do toga da su neke tvrtke (koje su to mogle učiniti) prisiljene u najkraćem mogućem roku organizirati posao od kuće za svoje zaposlenike. Do kraja ožujka ove godine Inspektoratu rada poslalo je obavijesti o radu od kuće oko 2.530 poslodavaca, a tijekom cijele prošle godine obavijesti za 2.062 zaposlenika. Čak je i Inspektorat rada u epidemiološkoj situaciji naglasio kako je rad od kuće učinkovito rješenje za sprječavanje širenja koronavirusa SARS-CoV-2, te da se potiče i rad od kuće kada se u rujnu poveća broj zaraza.

Međutim, proizvodni procesi, kao i određene usluge, ne mogu se izvoditi na daljinu. Većina tvrtki (pored pada narudžbi i ograničenja u obavljanju djelatnosti) suočava se tako s problemom kako osigurati primjerenu zaštitu na radu i istodobno učinkovito organizirati radni proces.

Intervencijske mjere zasigurno su smirile zaoštavanje situacije na tržištu rada, ali poduzećima su potrebni poticaji i nove mjere za uspješno poslovanje i razvoj u vremenima neizvjesnih uvjeta u međunarodnom gospodarstvu. Na tržištu rada potrebna je veća fleksibilnost, poput olakšavanja radnih uvjeta od kuće i lakšeg rasporeda radnog vremena. U trenutnoj situaciji sigurno nije primjereno povećavati cijenu rada, pa Udruga poslodavaca Slovenije poziva na moratorij na administrativno povećanje minimalne plaće od 2021. godine.

Tim VIVO cateringa pokrenuo novi brend VIVO BOX TO GO!

Autor: Vivo catering
Foto: Marko Delbello Ocepek

Vivo
catering

Razvili smo VIVO BOX TO GO s održivim načinom razmišljanja za današnje kupce, na nekoliko lokacija istovremeno, za ON-LINE POVEZIVANJE POSLOVNIH DOGAĐAJA. Uspješno smo izveli prvi internetski događaj na 22 RAZLIČITA MJESTA U SLOVENIJI sa 400+ VIVO TO GO BOXES.

žete naručiti i topli ručak, večeru ili ukusna variva. VIVO ugostiteljstvo CHEFI pripremili su kompletnu liniju VIVO TO GO BOXEVA, koja se uglavnom temelji na lokalnim i svježim sastojcima s naglaskom na zdrava i ukusna jela. Razvojni tim VIVO u potpunosti razvija i traži rješenja u vrijeme COVID-19, slijedeći preporuke i štiteći zdravlje gostiju i zaposlenika VIVO cateringa. Uskoro ćemo dostaviti i online ponudu VIVO TO GO! **Informacije potražite na e-mail info@vivo.si i na VIVO D125, Dunajska cesta 125, Ljubljana, pozvani ste!**

VIVO TO GO BOX može sadržavati hladni ručak ili razne finger-food grickalice. Na mjestima gdje smo svakodnevno ili u blizini, mo-

Prihvatimo promjene i kreirajmo potpuno drugačiji turizam

Razgovarala: Vesna Vukšinić Zmaić
Foto: Osobni arhiv

Terme Tuhelj su postale važan čimbenik turizma upravo zbog svoje atraktivnosti, razvojnog potencijala i stalnih promjena. Sa 27 godina Ivana Kolar je preuzela upravljanje Terma Tuhelj, koje su u ono vrijeme bile u slabom stanju. Pred njom je bio veliki izazov preoblikovanja posrnulog centra u najuspješnije hrvatske terme i najveći kontinentalni resort.

Kao uspješna direktorica Terma Tuhelj krenuli ste na samostalan poslovni put? Što vas je potaknulo?

U 13 godina rada naučila sam puno i odradila sve faze – pokretanje novog poduzeća nakon stečaja, oblikovanje razvojnih strategija, upravljanje značajnim investicijskim projektima, krizni management na svim razinama i poljima, uvođenje novih ponuda ne samo u terme, već na neki način i u hrvatski turizam, razvoj kvalitete usluge, razvoj tima, itd. Volim promjene i u Termama me dugi niz godina držao potencijal stalnog razvoja, a onda sam došla do prijelomne točke za promjenu i nove izazove. Osnovala sam tvrtku za savjetovanje i otvorila priliku za rad s različitim ljudima i timovima te za razvoj čitavog niza drugačijih razvojnih i investicijskih projekata. S Termama Tuhelj i dalje surađujem kao savjetnica uprave.

»ODLIČNA MARKETINŠKA PLATFORMA HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE I SLOVENSKE TURISTIČNE ORGANIZACIJE, EXPERIENCE CROATIA FEEL SLOVENIA, KOJA PRIVLAČI GOSTE IZ DALEKIH TRŽIŠTA DALEKOISTOČNIH ZEMALJA U NAŠ KRAJ, MOGLA BI SE PRIMIJENITI I U OVIM TRENUCIMA POPRIMITI NOVO ZNAČENJE PROPAGIRAJUĆI PUTOVANJA U NEPOSREDNOM SUSJEDSTVU, OSIM »KOD KUĆE« TE PONOVO POVEZATI HRVATSKE I SLOVENSKE GOSTE I POZVATI IH NA DOŽIVLJAJE I UGDNE OSJEĆAJE U NEPOSREDNOJ BLIZINI; POSEBNO U PRED I POSEZONI.«

Posljednjih godina ističete važnost razvoja kontinentalnog turizma u Hrvatskoj. Također na tu temu organizirate međunarodnu konferenciju koja je svake godine dobro posjećena. Stručnjaci iz cijelog svijeta s publikom dijele znanja i iskustva. Možemo li razgovarati o rezultatima utjecaja konferencija?

Vjerujem kako je produljenje ljetne sezone i razvoj cjelogodišnjeg turizma u svim dijelovima Hrvatske najbolji put za daljnji razvoj našeg turizma i njegovu održivost. Visoka ovisnost o 2 ljetna mjeseca i masovni turizam nisu jedino što Hrvatska može ponuditi; rezultati centara poput Terma Tuhelj i drugih sličnih destinacija to i dokazuju. Produljenje sezone gdje je to moguće i aktiviranje razvoja turizma u zaleđu obale i kontinentalnim dijelovima Hrvatske, uz oblikovanje ponude koja ne ovisi samo o lijepom vremenu, a angažira gotovo neograničene potencijale u kulturi, baštini, zdravlju, sportu, itd. rasteretilo bi ljetni turistički vrh i osiguralo normalan život u svim destinacijama, zaštitu okoliša, održivost poslovanja, ravnomjernije zapošljavanje kadrova, i čitav niz drugih benefita, a u konačnici i povećanja turističkog prihoda.

Niz dosadašnjih aktivnosti i tri odrađene konferencije zasigurno su utjecale da se danas puno više govori o cjelogodišnjem turizmu te da se ponuda na tržištu značajno razvija u tom smjeru. Početkom rujna organiziramo četvrtu konferenciju »Može li hrvatski turizam 365?« i vjerujem kako će biti zanimljiva i poticajna.

Situacija s Covidom 19 utjecala je na globalni turistički sektor - s druge strane, neki (i pri-

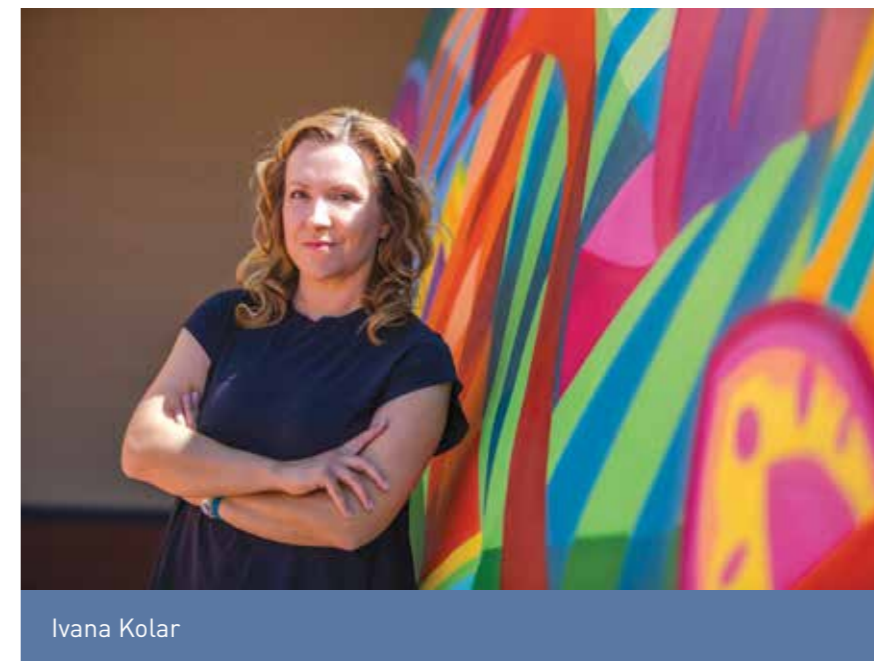
roda) širom svijeta predahnuli su od masovnog kruzer i charter turizma. Što mislite o tome? Je li postojala granica koju smo prešli?

Hrvatska je jaka turistička zemlja s odličnim geografskim položajem, privlačnom ponudom za ljetni odmor i odgovornim ljudima. Možemo slobodno reći da smo sa 60% ostvarenog prošlogodišnjeg turističkog rezultata sezone - pobjednici. Nije najvažnije ostvariti bolji rezultat od destinacija u konkurentskoj okolini, već je cilj ostvariti najbolji mogući rezultat koji možemo – kvalitativni i kvantitativni, mjereno u zadovoljstvu gostiju i ostvarenom prihodu. No, ova kriza još je jednom ukazala na naše manjkavosti i vjerujem da može biti pokretač koji nam je potreban prema nadogradnji onoga što nudimo. Ne znamo kada će i hoće li ikada turizam ponovno izgledati „normalno“ i nužno je prihvatiti današnju potražnju kao redovnu – izoliranost, individualni turizam i visoku kvalitetu usluge koja može osigurati higijensku sigurnost.

Hoćemo li to iskoristiti i započeti promjene o kojima već niz godina govorimo ili ćemo i dalje ostati začahureni u udobnosti dobre ljetne zarade, pokazat će vrijeme i naša poduzetnost. Imamo priliku ponuditi autentičnost i individualni turizam u malim neistraženim sredinama, bogatima kulturnom i društvenom baštinom te potencijalom za nudenje novih iskustava i doživljaja. Takve destinacije su danas najtraženije, ali uz nezaobilazan preduvjet kvalitetne infrastrukture i usluge. To nije ostvarivo preko noći, niti do sljedeće sezone. No, ovo je dobar poticaj da krenemo upravo u tom smjeru, da prihvatimo promjenu i neočekivani izazov i kreiramo potpuno drugačiji turizam koji će biti značajno održiviji.

Prema prvim procjenama, slovenski i hrvatski turizam prošli su bolje nego što se očekivalo. Slovenija s turističkim bonovima i održivim, individualno orijentiranim turizmom i Hrvatska s geografskim položajem i vjernim gostima. Kakve su reakcije turističkih djelatnika na ovu sezonu - imate li informacije o tome?

Turistički djelatnici su pokazali golemu odgovornost i predanost svom poslu. Odličan je podatak da nije bilo zaraze ni u jednom hrvatskom, a niti slovenskom, hotelu. Pojedinačni slučajevi go-

Ivana Kolar

stiju koji su sumnjali u svoje zdravlje obrađivali su se individualno i u suradnji s lokalnim stožerima koji nisu udaljili u samoizolaciju niti jednog turističkog djelatnika, jednostavno jer su se poštivali svi propisi, procedure i pravila vezana uz zaštitu sebe, gostiju i svoje okoline.

Odluka slovenske vlade za stimuliranje turističkog prometa bonovima/voucherima za sve svoje stanovnike je vrhunski potez, jer se time aktivno potaknuo turistički promet. Ljudi putuju, potroše uvijek više od iznosa vouchera, ponuđači se trude privući ih baš u svoj centar i zato dorađuju svoju ponudu, a svi upoznaju svoju zemlju i posjećuju destinacije na kojima vjerojatno inače ne bi proveli svoj ovogodišnji odmor. Rezultati toga su višestruki i dugoročni, odnosno učinci će se osjetiti i u sljedećim sezonama.

Već ste spomenuli na svojoj konferenciji da bi se Slovenija i Hrvatska trebale još više povezati te se zajedno pojavljivati na globalnom turističkom tržištu - možete li detaljnije objasniti svoju viziju ove suradnje i kako je vidite kroz prizmu najnovije situacije s Covid-19?

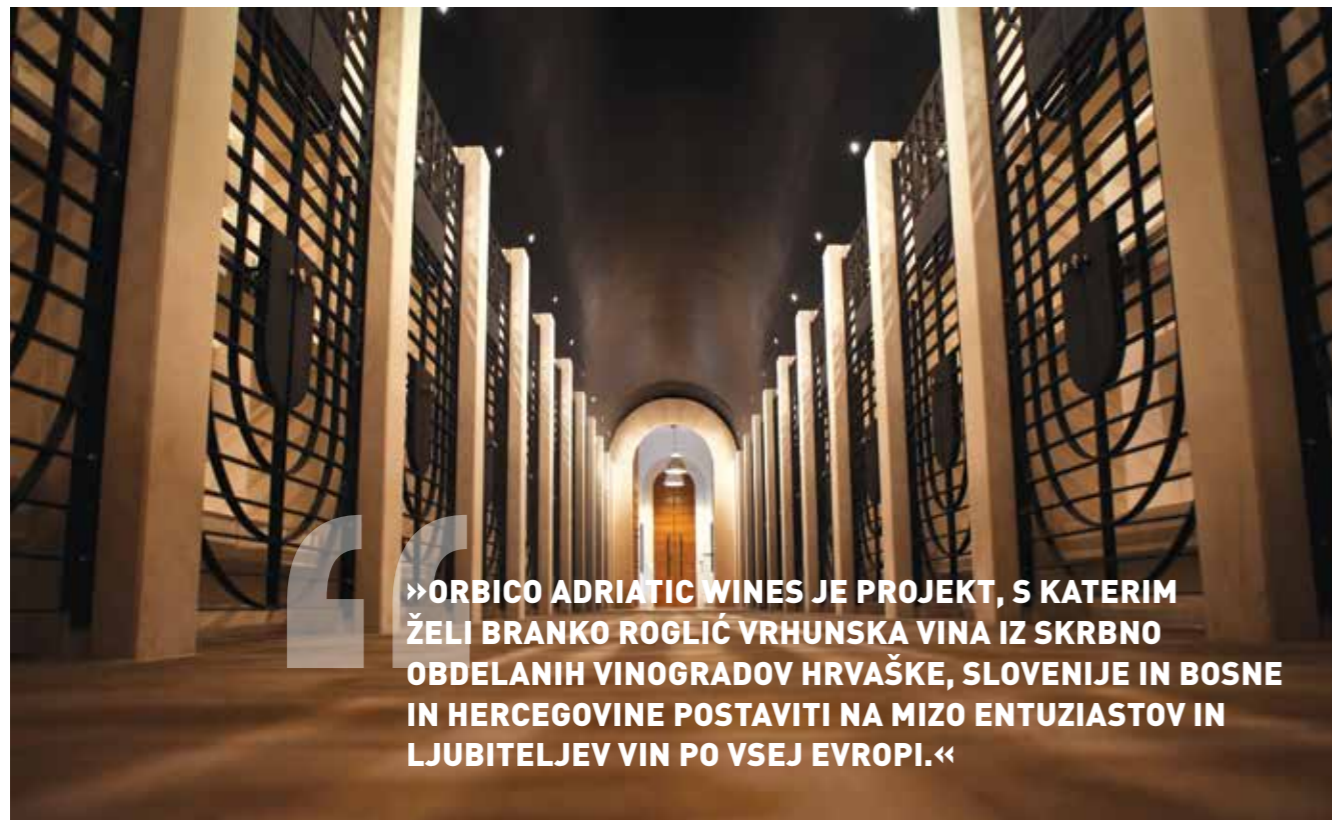
Odlična marketinška platforma Hrvatske turističke zajednice i Slovenske turistične organizacije, Experience Croatia Feel Slovenia, koja privlači goste iz dalekih tržišta dalekoistočnih zemalja u naš kraj, mogla bi se primijeniti i u ovim trenucima poprimiti novo značenje propagirajući putovanja u neposrednom susjedstvu, osim „kod kuće“ te ponovno povezati hrvatske i slovenske goste i pozvati ih na doživljaje i ugodne osjećaje u neposrednoj blizini; posebno u pred i posezoni. Time se ne bi stvarala „konkurencija“ postojećim aktivnostima na domicilnim tržištima (poput voucher bonova u Sloveniji i CROcard u Hrvatskoj), već bi se stanovništvu predstavilo malo šire tržište za putovanja „nedaleko od doma“. S druge strane, akcija i slogan bi se zasigurno mogli atraktivno koristiti i na EU tržištu te privući goste iz Europe u Regiju. U svakom slučaju, to je moguće po uspostavljanju dobre epidemiološke slike u obje države i otvaranju granica s prvim susjedima, a sve s ciljem približavanja susjednih, nekad povezanih tržišta.

Dragi ljubitelji vina!

Autor: Tomaž Bakšič
Foto: Arhiv OAW

Orbico grupa vodeći je europski distributer velike palete proizvoda poznatih robnih marki prehrambenih i neprehrambenih proizvoda.

»ORBICO ADRIATIC WINES JE PROJEKT, S KATERIM ŽELI BRANKO ROGLIĆ VRHUNSKA VINA IZ SKRBNIOBDELANIH VIENOGRADOV HRVAŠKE, SLOVENIJE IN BOSNE IN HERCEGOVINE POSTAVITI NA MIZO ENTUZIASTOV IN LJUBITELJEV VIN PO VSEJ EVROPI.«

Prema dugoročnoj viziji i strastvenoj predanosti gospodina Branka Roglića, vlasnika Orbico grupe, pokrenuli smo izvoz vina iz Adriatic regije, u sklopu projekta Orbico Adriatic Wines.

Projekt Orbico Adriatic Wines (OAW) okuplja proizvođače, distributere i ljubitelje vina. Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina zemlje su sa savršenim uvjetima za proizvodnju vrhunskih vina, i na malom području možete pronaći mnogo različitih stilova.

Bijela ili crvena, vrlo aromatična, snažnog, zao-kruženog ili laganog okusa, suha ili slatka – bez obzira koje vino više volite, otkrit ćete svoju omiljenu sortu iz regije Adriatic.

S Adriatic vinima smo prisutni na tržištu Poljske, Češke, Slovenije te smo ponosni da se izvr-sna vina mogu naručiti u boljim restoranima i kupiti u trgovačkim centrima. Vjerujemo da ćete Adriatic vina uskoro pronaći i na tržištima Nje-mačke, Švicarske i Rusije.

**Kontakt za dodatne informacije: tomaz.baksic@orbico.com.
Pozivamo Vas da nas pratite na web stranici projekta OAW www.adriatic-wines.com
i našem Instagram profilu www.instagram.com/orbicowines/.
Vina su dio naše svakodnevne. Kušajte ih u dobrom društvu!**

Naši su klijenti naša referenca i motivacija

Autor: Agencija za odnose s javnošću Light komunikacije
www.Lightkomunikacije.hr
Foto: Osobni arhiv

Odlučnost, smirenost i kreativnost – trenutno stanje na tržištu još je jednom ukazalo na važnost prilagodbe novim situacijama i sposobnosti pronalaska novih prilika. Upravo time se vodi i tim PR agencije Light komunikacije, koji već dugi niz godina njeguje proaktivan i inovativan pristup usmjeren na konkretne rezultate svojih klijenata.

Danira Orešić pripada prvoj generaciji školovanih PR stručnjaka u Hrvatskoj, a uz to posjeduje diplomu Studija dizajna na Tekstilno-tehno-loškom fakultetu u Zagrebu. U više od dvadeset godina iskustva u odnosima s javnošću, radila je na promociji najpoznatijih svjetskih brendova iz područja kozmetike, mode, farmaceutike, medicine i visoke gastronomije, te realizirala brojne ekskluzivne događaje koje zahtijevaju izuzetnu preciznost izvedbe i poznavanje državnog protokola. Kao najbitnije odlike jednog PR stručnjaka smatra pouzdanost, discipliniranost, kreativnost i usmjerenost na realizaciju ciljeva, te stalnu potrebu za usavršavanjem. Utjecaj promjena u poslovanju, posebice orga-

nizaciji evenata, nudi priliku da potvrdimo tvrdnju, a to je spremnost na izazove. Stabilni i postojani odnosi s javnošću nikad nisu bili bitniji. Iako se PR često nepravedno shvaća kao generiranje objava u medijima, on obuhvaća puno širi spektar aktivnosti – od uspostavljanja kvalitetnog odnosa s klijentom, do njegovanja odnosa s medijima, krajnjim korisnicima i svim javnostima o kojima ovisi uspjeh tvrtke, a kvalitetno i profesionalno vođenje društvenih mreža postalo je imperativ i za agenciju i za klijenta. Nakon mnogih komercijalnih i korporativnih evenata, press konferencija i stručnih predavanja ušli smo u etapu hibridnih evenata u kojima sponu između klijenata i korisnika predstavlja tehnologija, a razmjena znanja i iskustava odvija se na nov način.

»DOLGOROČNI KAKOVOSTNI ODNOSI Z MEDIJI, KI JIH S SVOJO STROKOVNOSTJO VZDRŽUJE DIREKTORICA AGENCIJE, DANIRA OREŠIĆ, SO POLEG POZNAVANJA PODROČJA PRAVA POT DO USPEŠNE IN DOSLEDNE MEDIJSKE ZASTOPANOSTI STRANK, REZULTAT TEGA PA JE PREPOZNAVANOST BLAGOVNE ZNAMKE IN NJENO UMEŠČANJE NA DOMAČIH IN TUJIH TRGIH.«

Direktorica agencije Light komunikacije Danira Orešić

Prvo takvo iskustvo doživjeli smo na prvoj virtualnoj konferenciji o turizmu – Meet up: Smart Tourism 5.0., za koju smo razradili i proveli komunikacijsku strategiju, a slijedi i međunarodna konferencija Post Covid turizam i nove prilike. Ovakvi događaji prava su prilika da pokažemo našu ekspertizu koja objedinjuje vrhunsku pripremu i organizaciju, izradu protokola, preciznu procjenu rizika, vrhunsku produkciju, te provedbu kompletne komunikacijske strategije uz kvalitetno i atraktivno pozicioniranje teme u medije. Dugogodišnji kvalitetni odnosi s medijima koje njeguje direktorica agencije Danira Orešić, uz poznavanje struke, pravi su put do kvalitetne i postojane medijske zastupljenosti klijenata, a rezultat toga je izgradnja svijesti o brendu, te njegovo pozicioniranje na inozemnom i domaćem tržištu. Uspješne dugogodišnje suradnje s vrhunskim domaćim i međunarodnim brendovima naše su najbolje reference i motivacija da svakom novom projektu pristupimo s velikim entuzijazmom. Upravo zato, trenutnoj smo situaciji odlučiti pristupiti s optimizmom i pozitivnim stavom, te svojim radom poručiti – za stručnost, učinkovitost i fokusiranost na ciljeve uvijek je pravo vrijeme.

Digitalni nomadi, dobrodošli u Hrvatsku!

Autor: Vesna Vukšinič Zmaić
Foto: Osobni arhiv

Jan de Jong je Nizozemac koji je u Hrvatsku došao na jednu, a ostao četrnaest godina. Živi na relaciji Zagreb-Split i uspješno vodi sada već svoju treću tvrtku. De Jong je početkom svibnja ove godine sudjelovao na internetskoj konferenciji Meet up tourism 5.0, u organizaciji Ivane Kolar i suorganizaciji SLO CRO Poslovnog kluba. Glavno pitanje konferencije je bilo, kako će koronavirus utjecati na turizam u regiji i kakvi su izgledi Hrvatske. Među ostalim, de Jong je rekao da veliki potencijal vidi u ideji Engleza Paula Bredburyja, vlasnika portala Total Croatia News, koji u Hrvatskoj živi 17 godina i smatra da bi u zemlju trebalo privući digitalne nomade.

Digitalni nomadi su ljudi koji svoj posao rade putem računala a sve što im treba je internetska veza. Privremeni ured imaju na plaži, u kafiću, u parku, gdje god je internet brz i dostupan. Putuju svijetom, mijenjaju zemlju prebivališta, samozaposleni su ili pak ne trebaju upoznati poslodavca. To su uglavnom IT stručnjaci, pisci, novinari, dizajneri i razni kreativci. Međutim, sve se više pojavljuju poslovi koji se mogu obavljati na daljinu zahvaljujući tehnološkom napretku. Prema nekim predviđanjima, do 2035. godine u svijetu će postojati milijarda digitalnih nomada!

Jan de Jong vjeruje da mnogi Hrvati napuštaju domovinu isključivo iz ekonomskih razloga, a ne zbog načina života. "Svi bi željeli živjeti u Hrvatskoj s njemačkom, švicarskom ili austrijskom plaćom", rekao je de Jong, navodeći hrvatske prednosti poput članstva u EU, izvrsnog načina života, dobrog interneta, nevjerojatne klime, sigurnosti i privatne zdravstvene zaštite. Krajem srpnja ove godine de Jong je putem LinkedIn profila zatražio od premijera Andreja Plenkovića da razmisli o uvođenju online viza za digitalne nomade, nakon čega ga je premijer pozvao na sastanak na kojemu su razgovarali o toj temi.

Nedavno je hrvatske medije preplavila vijest da je prvi korak u tom smjeru već poduzet, te da je institut digitalnih nomada uključen u nacrt Za-

kona o strancima o kojemu bi se trebalo raspravljati i usvojiti ga do kraja godine. Digitalnim nomadima bi se omogućilo da dobiju digitalni vizu za rad, za vrijeme od tri mjeseca a privremeni boravak mogao bi trajati maksimalno 12 mjeseci.

JAN DE JONG MENI, DA MNOGI HRVATI DOMOVINO ZAPUŠČAJU IZKLJUČNO IZ EKONOMSKIH RAZLOGOV IN NE ZARADI ŽIVLJENJSKEGA SLOGA. »VSAK BI SI ŽELEL ŽIVETI NA HRVAŠKEM Z NEMŠKO, ŠVICARSKO ALI AVSTRIJSKO PLAĆO,« JE DEJAL DE JONG.

Digitalizacija i inovacija u Poliklinici IMED u Zagrebu

Autor: Hana Skopal
Fotograf: Hrvoje Serdar

Poliklinika IMED jedna je od vodećih privatnih poliklinika za stomatologiju i estetsku kirurgiju u regiji koja se u svojih 12 godina poslovanja pozicionirala kao lider na području stomatologije i estetske kirurgije. Osim što je poznata po stručnosti, jedna je od rijetkih stomatoloških poliklinika koja se može pohvaliti i svojom inovativnošću. Naime, svojom jedinstvenom uslugom pod nazivom „ALL IN ONE“ omogućila je svojim pacijentima uslugu stomatoloških sanacija u općoj anesteziji.

Riječ je o zahvatu prilagođenom pacijentu gdje se u jednom aktu, u potpunoj anesteziji obave svi potrebni radovi. Istodobno se vade zubi, modelira i nadograđuje kost, ugrađuju implantati, bruse zubi i uzima otisak. Ono što bi se standardnim protokolom radilo u nekoliko faza i više dolazaka u stomatološku ambulantu sada se obavi u jednoj posjeti dok je pacijent uspavan. Cijeli postupak za pacijenta je potpuno bezbolan, a idealan je za one koji se boje stomatologa, te žele maksimalan komfor. Time je poliklinika IMED postala jedina stomatološka dnevna bolnica u Hrvatskoj koju čini tim od 45 ljudi koji uključuje liječnike, medicinske sestre, dentalne tehničare, anesteziologa, anesteziološkog tehničara i ostale. Poliklinika IMED prepoznata je na tržištu u dentalnoj implantologiji razvijenoj na temelju više od 20 godina iskustva mr.sc. Marka Krmpotića, specijalista oralne kirurgije te ujedno i ravnatelja Poliklinike. U svojoj djelatnosti klinika ima razvijen i odjel za ortodonciju na čelu sa prof. dr. sc. Sandrom Anić-Milošević, te odjel za estetsku kirurgiju na čelu s mr. sc. Vladimirom Borićem, dr. med.

U vremenu kada se tehnologija toliko razvila da se u gotovo svim industrijama u potpunosti ili barem djelomično prelazi s analognih na digitalne procese, Poliklinika IMED ponovno prednjači na tržištu implementacijom potpune digitalizacije u svim segmentima stomatološke terapije.

Selska cesta 90A, Zagreb
+385 1 3668 936, www.imed.hr

»S SVOJO EDINSTVENO »ALL IN ONE« STORITVIJO IMED SVOJIM PACIJENTOM ZAGOTAVLJA STORITEV ZOBOZDRAVSTVENIH POSEGOV V SPLOŠNI ANESTEZIJI.«

Investicijom u najsuvremeniju opremu koja uključuje digitalni CBCT, intraoralni scanner, 3D printer, CAD CAM, te brojne napredne software, u potpunosti je promijenjen pristup izradi dentalnih radova. Neugodno uzimanje otisaka zamijenjeno je intraoralnim scanom, komunikacija između liječnika i laboratorija je fluidnija, povećana je preciznost izrade radova koje tehničari dizajniraju u adekvatnom softwaru i šalju na izradu u supermodernu glodalicu ili 3D printeru vlastitog dentalnog laboratorija.

Stalna edukacija stručnog osoblja poliklinike IMED i profesionalizam liječničkog tima uz suvremenu tehnologiju omogućavaju vrhunsku uslugu u poliklinici. Poznati po vrsnim stručnjacima i specijalistima iz svih grana stomatologije i estetske medicine, svojim pacijentima pružaju multidisciplinarn pristup pri čemu su uvijek sukladni najmodernijim tehnologijama današnjice.

Poliklinika IMED odličan je pokazatelj uspješnog poslovanja koje se razvilo spajanjem dugogodišnje tradicije i suvremene tehnologije.

Na krilima Pegaza

Razgovarala: Vesna Vukšinič Zmaić
Foto: Iztok Nikolič

Prema legendi bog Apolon pokazao je Pegazu gdje da na zemlji udari kopitom i otvori ljekoviti izvor vode, koji sadrži najviše magnezija na svijetu. Krilati konj Pegaz, danas je snažan simbol tog kraja, a možete ga pronaći i u logotipu Steklarne Rogaška. O tradiciji obrti i proizvodima tvornice razgovarali smo s Juditom Vrečar, koja se više od dva desetljeća brine za promociju brenda.

Razvoju staklarstva na tom području uglavnom je pridonijela činjenica, da je Rogaška još u 17. stoljeću bila popularno mondeno lječilište te da je mjesto bilo izuzetno bogato prirodnim resursima poput kvarcnog pijeska, ugljena i bukove šume. Tradicija staklarskog zanata krajevima ovdje seže do 1665. godine, kad je to bio cijenjeni zanat, a tajne staklopuhačke obrti prenosile su se s koljena na koljeno.

U ono vrijeme majstori stakla pažljivo su čuvali, njegovali i nadograđivali svoje znanje. Također su čuvali i njegovali svoj radni pribor.

Tko su majstori u Steklarni gdje danas uče taj zanat?

Generacije koje su i danas aktivne školovale su se uglavnom u Staklarskoj školi u Rogaškoj Slatini, koja je više od 50 godina bila središnja obrazovna ustanova za staklarska zanimanja u Sloveniji i bivšoj zajedničkoj državi!

Tamo su mladi naučili osnovne vještine izrade stakla s naglaskom na praktičnom obrazovanju. Učenje na radnom mjestu kroz radni proces, još uvijek je snažno prisutno. No, staklarska škola postala je Školski centar Rogaška Slatina, koji danas nudi obrazovanje i za ostala zanimanja.

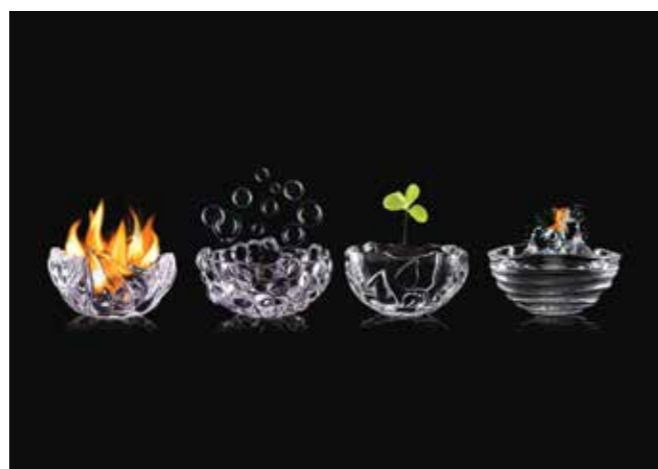

Koliki postotak proizvoda se izrađuje puhanjem, ručno i koliko dugo graveri trebaju za jednu čašu "Bakhos" ili vazu iz kolekcije Diamonds?

Steklarna Rogaška svoju konkurentsku prednost gradi na fleksibilnosti, vrhunskoj kvaliteti, modernom i smjelom dizajnu. Tu je ručna proizvodnja od ključne važnosti, zbog čega održavamo važan dio ručne proizvodnje. Procjenjuje se da ručna proizvodnja i dalje predstavlja 30 % ukupne proizvodnje. Za izuzetno zahtjevnu Bakhos ručnu gravuru potrebno je do 30 sati i više. Za ručno brušenje kolekcije Diamonds, otprilike do 50 sati.

Tko su vaši kupci, za koga radite?

Preko 50 % proizvodnje odnosi se na marku naših vlasnika, Waterford, oko 20% predstavlja proizvodnja pod vlastitom markom Rogaska Crystal. Ostalo radimo za strane brendove.

O imenima zbog klauzule o povjerljivosti ne smijemo govoriti, ali možemo slobodno reći da u kristalu izrađujemo gotovo većinu svjetskih premium marki.

Gdje vas možemo naći?

Pod raznim robnim markama, prisutni smo u cijelom svijetu. Rogaška Crystal proteklih je godina napravila proboj u Europi, na Bliskom istoku i u SAD-u, a nove mogućnosti na tržištu tražimo na Dalekom istoku. Naši proizvodi cijenjeni su u republikama bivše države pa i u Hrvatskoj. U Zagrebu imamo trgovinu na Trgu žrtava fašizma 3, nasuprot Meštrovićevog paviljona.

Radite i protokolarnu poklone.

Da. Iznimna nam je čast, da su naši protokolarni pokloni išli osobama poput kraljice Elizabete, pape Franje, pape Ivana Pavla, a pod drugim robnim markama i čelnicima zemalja poput Sjedinjenih Država i Rusije. Steklarna Rogaška izradila je brojne trofeje i skulpture od stakla za najveće sportske i glazbene nagrade, natjecanja

»**STEKLARNA ROGAŠKA GRADI SVOJU KONKURENČNO PREDNOST NA FLEKSIBILNOSTI, PREMIUM KAKOVOSTI, MODERNEM I IN DRŽNEM DIZAJNU. ROČNA PROIZVODNJA JE PRI TEM KLJUČNEGA POMENA, ZATO V STEKLARNI ROGAŠKA VZDRŽUJEMO POMEMBEN DEL ROČNE PROIZVODNJE.**«

za miss i nagrade za film. Radili smo i za brend Trump Home (tvrtke Rogaska Crystal).

Vlasnik Steklarne Rogaška je Fiskars. Skandinavski model života i društvene vrijednosti usmjerene su čovjeku. Kako se to primijeti u poslovanju u Sloveniji?

Finska korporacija Fiskars svojim dolaskom uvodi skandinavski model poslovanja te vrijednosti socijalne i društvene odgovornosti. Već u početku je Fiskars uložio velika sredstva u obnovu peći i strojeva. Nепrestano ulažu u obrazovanje. Tvrtka je društveno odgovorna, prilagođena je obitelji i ima izniman socijalni sluh.

Kako je koronakriza utjecala na Steklarnu Rogaška?

Proizvodnja ide cijelo vrijeme normalno, maske su obvezne. Smanjili smo radne grupe, a sastanke provodimo online. Oni koji mogu, rade od kuće. Cijelo vrijeme poštujemo mjere NIJZ i na trošak tvrtke testiramo radnike, koji se vraćaju s godišnjeg dopusta. U drugom valu smo imali nekoliko zaraženih, koji su došli izvana. Najbliže kontakte smo poslali u karantenu, no nijedna osoba nije oboljela.

Na vašoj web stranici primijetila sam da Steklarna ima svoju turističku rutu.

Istina! Posjetitelje vodimo kroz sve faze proizvodnje visokokvalitetnog kristalnog stakla, no na žalost zbog preventive od zaraze s korona virusom ulazak u proizvodnju je posjetiteljima trenutno zabranjen. Prvom prigodom pozivamo čitatelje da dođu. Vatra, dim, toplina i para zasigurno su elementi koji najbolje opisuju stvaranje kristalnih proizvoda. Vidjet ćete kako staklopuhači na lulama za puhanje iz užarene kristalne mase puhanjem stvaraju oblike iz kristala. Promatrat ćete ručno brušenje proizvoda. Vrlina ručnog brušenja jedinstvena je umjetnost.

Svjetlost ne samo da vidimo nego i osjećamo

Razgovarala: Vesna Vukšinić Zmaić
Foto: Mankica Kranjec / arhiv Intra Lighting

Prije trideset godina supružnici Marjeta i Marino Furlan osnovali su tvrtku Intra lighting d.o.o. u Mirnu na Primorskom. Kao i mnoge uspješne poslovne priče, započeli su skromno. Danas Intra lighting zapošljava 350 ljudi, posluje u 68 zemalja.

Prošle godine časopis Delo dodijelio je Intra lightingu naziv poduzetničke zvijezde godine. Za svoje proizvode primili su brojne nagrade pa tako i nagradu Muzeja suvremene arhitekture i dizajna iz Chicaga, koji dodjeljuje prestižnu Good Design Chicago Award - za četiri proizvoda Intra lightinga. Njihove dvije svjetiljke obilježene su Red Dot dizajn nagradom, a nedavno su primili i prestižnu njemačku nagradu za dizajn - Design Plus.

Stručnjaci su za unutarnju rasvjetu, no njihove svjetiljke ne možete kupiti u trgovini. Poklonici su minimalizma koji na dizajnu dobiva kroz arhitekturu prostora. Intra lighting stvara i prodaje prirodno svjetlo koje je danas, kada sve više vremena provodimo u zatvorenim prostorima, itekako poželjno.

Prije svega iskrene čestitke za uspješno vođenje tvrtke i za sve osvojene nagrade koje Intra rasvjeta dobiva za postignuća u kvaliteti i dizajnu. Kako ste zapravo započeli sa svjetiljkama?

Hvala na čestitkama. Radujemo se uspjehu i nagradama koje doživljavamo kao potvrdu našeg rada i ispravnih odluka. Unatoč činjenici da čovjek tek iskustvom razvija osjećaj i zna kada je nešto dobro, prepoznavanje istog od strane okoline i struke uvijek je dragocjeno. Suprotno našim počecima prije trideset godina, danas djelujemo vrlo promišljeno, no tada je prije svega bilo puno entuzijazma, znatiželje i smjelosti. Naime, u osamdesetima nije bilo puno novca za kupnju darova pa smo kao inženjer strojarstva i

Marjeta i Marino Furlan tvrtku Intra lighting osnovali su prije trideset godina.

modna dizajnerica povremeno za rođendane prijateljima izradili ukrasne svjetiljke. Tako smo 1989. godine u samo nekoliko minuta usvojili odluku te osnovali vlastitu tvrtku i u garaži počeli izrađivati svjetla za širu prodaju.

Prošla je godina bila izuzetno uspješna za Intra lighting. Također ste pokrenuli nova ulaganja i kupili Cimosove proizvodne pogone i obnovili ih. Što najnovije ulaganje znači za tvrtku?

2019. godina bila je doista vrlo uspješna, a nove investicije uložili smo ove, 2020. godine. Otkupili smo prostore bivšeg Cimos i preselili tvornicu iz Mirna u Šempeter pri Gorici. Vrijednost ulaganja u novi prostor, uključujući opremu, iznosi oko osam milijuna eura. Sad ćemo svi biti na jednom mjestu i to je jako dobro. Potez je bio neophodan za daljnji rast i razvoj tvrtke kao i bolje uvjete rada za zaposlenike. Po novom će tvrtka u Šempetru imati na raspolaganju više od 11.000 četvornih metara proizvodnog i skladišnog prostora, kao i mogućnost izgradnje novih proizvodnih pogona ako se u budućnosti ukaže potreba. Naša je proizvodnja specifična,

maloserijska i istodobno vrlo raznolika. Serija proizvoda kreće od jednog ili nekoliko komada do tisuću. Dnevno proizvodimo tisuću svjetala, od kojih se do 150 razlikuje, a novi proizvodni uvjeti znatno će olakšati taj postupak.

Niste baš obična "tvornica svjetiljki" - tehnologija i originalnost u dizajnu svjetla unutar njegovog prostora jedinstveni su i zato i nagrađivani. Imate li uopće konkurenciju?

Imamo konkurenciju, naravno, ali se ne obaziremo na to. Imamo svoju viziju koju moramo slijediti i to svaki puta ističem. Intra lighting rasvjeta proizvodi arhitektonsku rasvjetu, ali prije svega nudi cjelovita svjetlosna rješenja, radeći s arhitektima i dizajnerima rasvjete širom svijeta. Uvijek dolazi do izražaja čovjek, korisnik, a ne proizvod kao takav. Odnosno, proizvod koji će poboljšati dobrobit korisnika i olakšati mu rad. Pri dizajniranju svjetlosti vodimo se geslom: "Svjetlost, gdje nam treba, kad nam treba i koliko nam treba."

Intra lighting je već uspješno preživjela gospodarske krize. Koliko se po vama korona kriza razlikuje od prijašnjih i kako je utjecala na Intra lighting?

Ekonomске krize javljaju se ciklično. Svijet je podijeljen na 11 ekonomskih kontinenata, a s prisutnošću na svima njima, bit ćemo manje osjetljivi na krize na pojedinim ekonomskim kontinentima, jer se one nikada ne događaju na svim istodobno. Korona kriza je drugačija jer je odjednom zahvatila cijeli svijet. Reagirali smo odmah i odlučno. Nismo osjećali poseban udar, jer se naš tim brzo prilagodio situaciji i nismo bili prisiljeni zaustaviti proizvodne aktivnosti. Naši kupci nisu imali problema, cijelo smo vrijeme stajali uz njih i nudili im profesionalnu

podršku. U kriznoj situaciji pokazuju se snaga, financijska stabilnost, kao i okretnost i fleksibilnost tvrtke. Zadovoljni smo što, unatoč nepredviđenoj situaciji, slijedimo zacrtane ciljeve i što posao ide dalje. Tome su pridonijela dugogodišnja iskustva, ispravnosti poslovanja, a prije svega povjerenje i znanje s kojim smo pažljivo planirali sav posao i pripremali se za promjene.

Ovogodišnja sajamska aktivnost gotovo je u potpunosti odgođena za sljedeću godinu. Expo u listopadu 2021. - očekuje se da slovenski, japanski i pakistanski paviljon budu opremljeni vašom rasvjetom?

Doista se razgovara o suradnji u četiri paviljona - slovenskom, saudijskom, japanskom i pakistanskom. Ono što možemo potvrditi je prisutnost u paviljonu ENOC (Emirates National Oil Company), paviljonu Thematic EXPO, paviljonu Mobility i Al Wasl Pavillion.

To su iznimno veliki i posebni projekti koji za nas predstavljaju veliki izazov.

Čestitamo na novim izazovima koji su vam povjereni no, možete li nam reći i nešto više o laboratoriju „svjetlosnih“ iskustava koji planirate.

Svjetlosni centar ili Experience centar bit će izgrađen u novom dijelu. Pružit će prigodu da iskusite svjetlost sa svih pet osjetila. Gradit ćemo prvenstveno na osjećajima, jer svjetlost ne samo da vidimo, već i osjećamo. Donosi mogućnost osobnog iskustva, bolje prezentacije kupcima i drugog zainteresiranoj javnosti, organizaciju predavanja, treninga, suradnju s tvrtkama, školama, istraživačkim i obrazovnim institucijama ...

»INTRA LIGHTING IZDELUJE ARHITEKTURNA SVETILA, VENDAR PREDVSEM PONUJA CELOVITE SVETLOBNE REŠITVE, PRI ČEMER SODELUJEMO Z ARHITEKTI IN OBLIKOVALCI SVETLOBE PO VSEM SVETU. VEDNO JE V OSPREDJU ČLOVEK IN IZDELEK, KI BO UPORABNIKU IZBOLJŠAL POČUTJE IN OLAJŠAL DELO.«

Ferrari HQ, Maranello

Facebook, Dublin

Intra lighting je prisutan u Hrvatskoj od 2000. godine. Kada ste stvarali tvrtku, proveli ste ovdje pola godine, ali stvari nisu išle glatko - objasnite nam gdje?

Otvorili smo tvrtku u Hrvatskoj jer smo željeli povećati proizvodne kapacitete. To u Sloveniji nije bilo moguće jer nisu bili dostupni ni odgovarajući prostor ni radna snaga. Kupili smo tvornicu TEP u Čazmi koja se bavila unutarnjom rasvjetom, što je bila prednost jer smo dobili kvalificiranu radnu snagu. S druge strane, ti su zaposlenici već bili stariji, često na bolovanju, pa je produktivnost bila vrlo loša. Mnogo je stvari trebalo posložiti, organizirati, završiti s proizvodnjom produkata koji nisu bili ekonomski isplativi i unijeti i svježi vjetar kako bi stvari krenule u pravom smjeru. Danas u Hrvatskoj dobro posluujemo, i ona nam je vrlo važno tržište.

2010. godine, kada ste u Sloveniji primili nagradu za poduzetnika godine, rekli ste da energije imate za još barem 10 godina! Gledajući unatrag, izgleda da ste tada tek dobro pokrenuli motore! Zašto tako skromna prognoza?

Tada sam definitivno imao energije za deset godina. Tijekom posljednjih deset godina Intra je porasla u svakom smislu. Ako zanemarimo izvanrednu situaciju uzrokovanu epidemijom COVID-19, koja je paralizirala cijeli svijet, naš

se promet povećava iz godine u godinu, povećava se broj zaposlenih i stekli smo značajno priznanje i reputaciju. Ipak, Intra lighting ne želi postati velika tvrtka, multinacionalka s tisućama zaposlenih. Izgubili bismo ono u čemu smo dobri.

I nisam pogriješio s onih deset godina. Prije samo nekoliko dana upoznao sam zaposlenike s novim izvršnim direktorom, gospodinom Robertom Devettom, iskusnim menadžerom koji će tvrtku voditi sljedećih deset godina. Ne povlačim se potpuno, želim se samo rasteretiti i usredotočiti na druge stvari koje volim u životu.

Microsoft, Dublin

U budućnost uz tehnologiju HP MJF

Autor: Edita Žugelj
Foto: Jure Makovec

CGS
Praznujemo 30 let
Celebrating 30 years

CGS plus 2020. slavi 30. godišnjicu. U partnerstvu s HP-ovim odjelom za 3D printere, u Sloveniju su donijeli i revolucionarnu tehnologiju 3D ispisa Multi Jet Fusion.

Glavni smjer tvrtke održavanje je i daljnji razvoj već uspostavljenih aktivnosti: prodaja i podrška Autodesk softvera za arhitekturu, građevinarstvo i strojarstvo, obrazovanje iz informatike, prodaja, podrška i servis HP-ovih printera velikog formata (DesignJet i Latex), prodaja i podrška HP-ove računalne opreme, održavanje računalnih sustava i korisnička podrška, te uvođenje novih aktivnosti i tehnologija.

"Otkako smo postali službeni HP-ov partner za prodaju, podršku i servisiranje njihovih 3D printera, ovoj aktivnosti pripisujemo stratešku ulogu za razvoj naše tvrtke u budućnosti.", rekao nam je direktor tvrtke Tomaž Dimnik. Prema direktoru, zahvaljujući tehnologiji HP Multi Jet Fusion danas možemo dizajnirati i proizvoditi gotove proizvode u industriji s komponentama koje nije moguće izraditi na tradicionalan način. Pomoću HP MJF tehnologije možemo razviti prototipove i krajnje proizvode s manje komponenta, a razvoj je brži i uz nižu cijenu. Uz to, tisak se odvija bez dodatnih potpornih elemenata, a rad uređaja je vrlo čist i operateru nije potrebna zaštitna oprema na poslu. Prednosti HP MJF tehnologije posebno su se očitovale u vrijeme poremećenih lanaca opskrbe i nedostatka zdravstvenih pomagala tijekom krize COVID-19.

»ZAHVALJUJOČ TEHNOLOGIJI HP MULTI JET FUSION DANES TUDI V INDUSTRIJI PROJEKTIRAMO I IZDELUJEMO KONČNE IZDELKE S KOMPONENTAMI, KI JIH NA TRADICIONALAN NAČIN NI MOGOĆE NAREĐITI. S TEHNOLOGIJO HP MJF LAHKO RAZVIJAMO PROTOPIE I KONČNE IZDELKE Z MANJ KOMPONENTAMI, RAZVOJ PA POTEKA HITREJE I NIZJIMI STROŠKI.«

Zbog kraćeg proizvodnog ciklusa, tehnologija 3D printa pokazala se vrlo pogodnom čak i u vremenima kada se javi hitna i trenutačna potreba. Koristeći HP MJF tehnologiju, proizvođač može brzo doći do konačnog proizvoda jer mu nisu potrebni dodatni, obično skupi alati. To su prepoznale i neke poznate slovenske tvrtke, uključujući Domel, MAHLE Electric Drives Slovenia i Pipistrel.

Tomaž Dimnik, direktor tvrtke CGS plus, koja je jedini ovlaštenu dobavljač i serviser za HP Jet Fusion 3D pišače u Sloveniji.

U Domelu je HP MJF tehnologija primijenjena na izolacijama statora u elektroničkim komutiranim pogonima za ventilatore namijenjenim za upotrebu kod gorivih ćelija koje rade na visokom opskrbnom naponu. Prema njihovom iskustvu, printane komponente pružaju funkciju električne izolacije, model nema deformacija uslijed skupljanja, pa je moguće čvrsto prijanjanje na paket statora, dok korišteni materijal pruža dovoljnu mehaničku čvrstoću i zadovoljava visoke kriterije probojne tvrdoće. Mogućnosti proizvodnje pomoću HP MJF tehnologije praktički su neograničene.

Tvrtka CGS plus također ima prezentacijski salon 3D printera HP sa sjedištem u Brnčićevoj ulici 13 u Ljubljani, gdje se MJF 4200 i MJF 580 Color printer mogu vidjeti uživo. Iskusni tim certificiranih stručnjaka vodi vas kroz postupak pripreme i odgovara na sva vaša pitanja u vezi s 3D printanjem. Također vam pomažu kod razvoja novih proizvoda ili optimizaciji postojećih. Njihova ponuda uključuje sve, od savjeta o odabiru i kupnji printera, savjeta kod postprodukcije, profesionalnu podršku, opskrbu materijalom do održavanja i servisiranja printera.

Healthy Seas i Aquafil za zdravo Jadransko more - poslovna vizija zaštite okoliša

Autor: Marketing Aquafil

Foto: Arhiv Healthy Seas, Gijs Doornbusch

Healthy Seas partnerstvo je tvrtki i nevladinih organizacija koje se bave rješavanjem problema zastarjelih ribarskih mreža u morima, uključujući Jadransko. Jedan od partnera osnivača je Aquafil Group, koji doprinosi rješenju revalorizacije prikupljenih otpadnih mreža u novu sirovinu.

Više od pola tona ribolovne opreme godišnje završi u morima i oceanima. To su takozvane "fantomske mreže" (en. Ghost net), koje su gotovo nevidljive ubojice milijuna morskih životinja.

HEALTHY SEAS JE ORGANIZACIJA KOJU SU 2013. GODINE OSNOVALI AQUAFIL, DOBROVOLJNA RIBOLOVNA ORGANIZACIJA GHOST DIVING I NIZOZEMSKI PROIZVOĐAČ ČARAPA STAR SOCKS.

Aquafil je globalni proizvođač sintetičkih vlakana za tekstilne podne obloge i odjeću sa sjedištem u sjevernoj Italiji. Ima 16 tvornica u 7 država na tri kontinenta, od toga četiri u Sloveniji pod imenom AquafilSLO i

Označavanje i podizanje takozvane fantomske mreže, gotovo nevidljive ubojice morskih životinja.

jednu - AquafilCRO - u Hrvatskoj. Od 2011. godine AquafilSLO provodi jedinstveni postupak regeneracije ECONYL®, u kojem se 100% regenerirani najlon 6 ECONYL® proizvodi kemijskim recikliranjem rabljenih ribarskih mreža, tekstilnih podnih obloga i plastičnog otpada. U AquafilSLO od njega se izrađuju ECONYL® vlakna, a u AquafilCRO-u su namijenjena za upotrebu u odjeći (kupaći kostimi, čarape, sportska oprema).

Healthy Seas organizacija stvorena je s ciljem pronalaženja rješenja za odbačene i izgubljene ribarske mreže u morima, koje su trenutno jedan od najvećih zagađivača morskog okoliša. Do danas je među ribarima i u operacijama čišćenja koje uključuju više od 170 ronilaca dobrovoljaca prikupljeno preko 510 tona mreža na kraju radnog vijeka. Projekt sprječava stvaranje otpada te ga ponovno čini vrijednim resursom. Pristup Healthy Seas usredotočen je na pronalaženje rješenja za sadašnjost i budućnost.

KRUŽNOM EKONOMIJOM DO ČISTOG MORA

Najlonske ribarske mreže, zajedno s ostalim najlonskim otpadom, u AquafilSLO regeneriraju se u ECONYL®, a druge vrste plastike prikupljene u moru također se ponovno koriste ili recikliraju. Za Healthy Seas otpad ne znači kraj životnog ciklusa proizvoda, već je odskočna daska za nove održivo dizajnirane proizvode.

Morski otpad nema granica i rastući je globalni problem. Smanjenje istog ključno je za 14. održivi cilj Ujedinjenih naroda koji za cilj ima očuvanje i održivo korištenje oceana, mora i morskih resursa za održivi razvoj. Na žalost mnoge se ribarske mreže pri kraju života ne prikupljaju za recikliranje, već završavaju u moru zajedno s proizvodima za jednokratnu upotrebu, gdje ozbiljno ugrožavaju morske ekosustave, biološku raznolikost i naše zdravlje. Uz uklanjanje i sprječavanje morskog otpada, projekti Healthy Seas osiguravaju da se ribarske mreže regeneriraju u visokokvalitetna ECONYL® vlakna, nadopunjujući tako zaštitu morskog okoliša kružnim gospodarstvom.

Organizaciji sa sjedištem u Nizozemskoj od 2013. godine pridružilo se preko 75 tvrtki, koje je također financijski podržavaju. Uvjereni su da će, iako je suradnja ključna, prava održivost morskog okoliša također zahtijevati odgovarajuće zakonodavstvo, obrazovanje i ekološki dizajn.

AKTIVNOSTI U HRVATSKOJ

Organizacija redovito provodi ronilačke projekte u Europi - na Sjevernom, Sredozemnom i Jadranskom moru, te na Novom Zelandu (Tihi

»RIBIŠKE MREŽE IZ NAJLONA SKUPAJ Z DRUGIMI NAJLONSKIMI ODPADKI V AQUAFILSLO REGENERIRAJU V ECONYL®, OSTALE VRSTE PLASTIKE, ZBRANE V MORJU, PA GREDO TUDI V PONOVRNO UPORABO ALI NA RECIKLIRANJE. ZA HEALTHY SEAS OPADEK NE POMENI KONEC ŽIVLJENJSKEGA CIKLA IZDELKA, AMPAK JE ODSKOČNA DESKA ZA NOVE TRAJNOSTNO ZASNOVANE IZDELKE.«

ocean). U Hrvatskoj surađuje s Ghost Diving Adriatic, skupinom od 14 ronilaca dobrovoljaca, među kojima su i Slovenci.

Skupina Ghost Diving Adriatic osnovana je tek prošle godine, no u to vrijeme proveli su već osam dvo ili trodnevni ronilačkih akcija. Prikupili su stotine tona izgubljene ribolovne opreme, uglavnom stajaćih mreža i parangala (vrsta duge ribolovne linije).

Najveća kampanja čišćenja Healthy Seasa i Ghost Diversa održala se u kolovozu 2019. godine u Kvarnerskom zaljevu, u kojoj je 12 ronilaca u 12 ronjenja s potopljenih brodova i grebena pokupilo 1000 m stajaćih mreža, nekoliko metara koča, 100 metara parangala i 15 zamki za rakove. Veći dio ribolovnog alata ribari su izgubili, pa im je vraćen. Kampanju ronjenja podržao je Breitling, švicarski proizvođač prestižnih satova, koji je također snimio video o Healthy Seasu. Razlog suradnje bio je novi model satova Superocean, koji ima NATO remen izrađen od ECONYL® vlakana.

Healthy Seas usko surađuje s ribarima u cilju sprječavanja morskog otpada, potičući ih da sakupljaju rabljenu opremu kako ne bi završila na odlagalištima ili, još gore, u moru. U lipnju su ribari iz luka Krnica i Plomin u Istri poslali prvu pošiljku ribarskih mreža, koja je nakon sortiranja i čišćenja stigla na regeneraciju u AquafilSLO. Za budućnost organizacija također planira obrazovne aktivnosti u regiji.

Akcija čišćenja Kvarnera, kolovoz 2019.

Branko Roglič – Autobiografija

Piše: Vesna Vukšinić Zmaić
Foto: Igor Šeler i Siniša Uštulica

U četvrtak, 10. rujna 2020., u hotelu Westin u Zagrebu sve je bilo spremno za promociju velike autobiografije Branka Rogliča, predsjednika i vlasnika Orbico grupe, velike po autoru, poduzeću kojega je vlasnik i opsegu knjige.

Poznate okolnosti u kojima je knjiga predstavljena zahtijevale su posebne protokole za provjeru temperature, nošenja maske i rasporeda sjedenja s razmakom među gostima.

Sve to nije umanjilo očekivanja i svečanu atmosferu koja se osjećala u zraku kao da je premijera dugo očekivanog filma. Postava gostiju definitivno je bila zvjezdana. Predstavljajući su nazočila tri predsjednika Republike Hrvatske, sadašnji i dva bivša. Izaslanik Predsjednika Vlade RH, akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU, akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HGK, Luka Burilović, mnogi članovi diplomatsko-konzularnog zbora (Veleposlanik Sjedinjenih Američkih Država, Slovenije, Bugarske, Rumunjske ...), a važan dio dvorane zauzeli su i zaposlenici u Orbicu, gdje je Branko Roglič još jednom dokazao koliko ih cijeni.

Roglić je razmišljao o svojoj autobiografiji nakon što su mu dugogodišnji kolege rekli da je to za najveću distribucijsku tvrtku u Europi, koja danas zapošljava 8.000 ljudi u 20 zemalja, jednostavno nužno! Tvrtka je vremenom rasla, bila je na tržištu i u vrijeme raspada bivše države i privatizacije gospodarstva, a Rogliču je bilo važno putem knjige dokazati, da u istoj nije sudjelovao.

Promociji autobiografije Branka Rogliča nazočili su i predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović i dva bivša predsjednika, Stipe Mesić te Ivo Josipović.

O knjizi i Branku Rogliču kao uspješnom poduzetniku na promociji su govorili profesor Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Ivo Bičanić, bivša predsjednica Hrvatske udruge poslodavaca Gordana Deranja, a u ime izdavača knjige Centra za pravo i demokraciju Miko Tripalo, povjesničar Tvrtko Jakovina. Urednik autobiografije, književnik i povjesničar umjetnosti Igor Zidić nije mogao prisustvovati promociji, ali je njegov govor pročitao glumac Vedran Mlikota.

U knjizi, koju je Branko Roglič najprije posvetio svojoj majci i supruzi Vjeki, također piše o svom djetinjstvu, odrastanju, školovanju, umjetnosti, sportu i obitelji, koja je jednako usko povezana s tvrtkom.

„U knjizi sam napisao i neke preporuke za mlade poduzetnike koje bi im mogle pomoći u karijeri, jer sam i ja učio od starijih.“, istaknuo je Roglič.

Autobiografija se može kupiti na prodajnim mjestima Znanja, Hoću knjigu, Školskoj knjizi, Artmen, Dobra knjiga, VBZ i Tisak medija centrima.

Branko Roglič sa suprugom Vjekom.

Tko traži pouzdanost, pronaći će usluge Grupe Pošta Slovenije

Autor: Pošta Slovenije
Foto: Adobe Stock

 Pošta Slovenije

Pošta Slovenije svojom uključenošću u međunarodne poštanske tokove i Grupa Pošta Slovenije s društvima s povezivim djelatnostima neprestano osuvremenjuju svoje usluge i prilagođavaju ih promjenjivim potrebama privatnih i poslovnih korisnika. Pri ponudi suvremenijih usluga također nastoje osigurati pouzdanost.

Grupa Pošta Slovenije slijedi globalne trendove, dobre prakse i potrebe korisnika kako bi osigurala odgovarajuću kvalitetu usluga. U skladu sa strateškim razvojnim programom kojim su određeni njezin rast i razvoj razdoblje do 2025. godine, Grupa Pošta Slovenije usmjerava se ponajprije u paketne i logističke usluge u Sloveniji i regiji, gdje želi nuditi suvremene i konkurentne usluge te postati prvi izbor kupaca. Povlači se od uloge tradicionalnog nacionalnog poštanskog operatera i ulazi na globalna tržišta s jakom konkurencijom u logističkom području, koje predstavlja okosnicu svjetskog gospodarstva. U strateški razvojni program uključena je i Grupa Intereuropa čiji je Pošta Slovenije većinski vlasnik od kraja 2019. godine.

Integracijom Grupe Intereuropa, Grupa Pošta Slovenije postaje jednom od najvećih logističkih tvrtki u Sloveniji, s ciljem postati vodeći pružatelj cjelovitih logističkih rješenja u široj regiji jugoistočne Europe. Ključni projekti usmjereni su i u proširenje prostornih i transportnih kapaciteta za paketno-logističku djelatnost, informatizaciju poslovanja, obnovu portfelja usluga (paketnih, asortimana na poštama i IT rješenja), automatizaciju i digitalizaciju poslovanja. Njezina su budućnost paketno poslovanje i logistika, koji zajedno s pismovnim i IT uslugama te prodajom na poštanskim šalterima čini njezine najvažnije strateške poslovne segmente. Osim postizanja operativne izvrsnosti, u svim tim područjima ključno je u najvećoj mjeri digitalizirati i automatizirati poslovanje. Samo tako će moći ostati visoko konkurentna i postati prvi izbor klijenata pri uporabi poštanskih i logističkih usluga.

Pošta Slovenije već je godinama prisutna na tržištima jugoistočne Europe putem bilateralnih ugovora o obavljanju poštanskih usluga, kao i putem svojeg ovisnog društva PS Logistika koje obavlja logističke usluge.

Kupnjom većinskog udjela Intereurope d. d. Pošta Slovenije učvrstila je svoju prisutnost na hrvatskom tržištu. Naime, Grupa Intereuropa na hrvatskom tržištu već je tradicionalno prisutna sa svojim dvjema ovisnim tvrtkama Intereuropa logističke usluge d. o. o. i Intereuropa Sjam d. o. o., koja je specijalizirana za pružanje usluga sajamske špedicije i carinskog zastupanja za potrebe zagrebačkog Velesajma. Početci nastupa Intereurope na hrvatskom tržištu sežu u godinu 1956. Društvo Intereuropa d. o. o. ima pet podružnica: u Zagrebu, Varaždinu, Osijeku, Splitu i Rijeci. Može se pohvaliti vlastitom mrežom poslovnih jedinica kojima pokriva cijeli teritorij Hrvatske, uključujući otoke. Tvrtka zapošljava 284 osoba u jedanaest poslovnih jedinica s ukupno 49.600 m² skladišnog prostora, gdje u cjelini sveobuhvatno pokriva sva logistička rješenja na teritoriju Hrvatske. Društvo obavlja sve usluge u području kopnenog i interkontinentalnog prometa, logističke usluge te druge usluge, među kojima su: prijevoz i skladištenje robe, logističke usluge u skladištima, carinsko posredovanje te priprema robe za daljnju otpremu i distribuciju do krajnjeg primatelja na domaćem ili stranom tržištu.

Osim logističkih kapaciteta u Zagrebu, Varaždinu, Splitu, Osijeku i Rijeci, ima i logistički centar u Samoboru ukupne površine 43.744 m², gdje kupcima osigurava suvremena skladišna i logistička rješenja.

Siguran rad na daljinu

SAVJETI I PREPORUKE ZA POSLOVNE SUBJEKTE

Uspostavite korporativne radne postupke (testirajte ih unaprijed ako je moguće)

Osigurajte jasne postupke o radu na daljinu, uključujući smjernice o pristupu korporativnim resursima i kome se obratiti u slučaju problema. Uspostavite jasan postupak u slučaju sigurnosnih incidenata. Primijenite dodatne mjere u vezi s dokumentacijom za srednje i više rukovodstvo radi potpisivanja, odobravanja i informiranja.

Osigurajte svoju opremu za rad na daljinu

Primijenite mjere poput šifriranja tvrdog diska, vremenskih ograničenja neaktivnosti, zaslona privatnosti, jake provjere autentičnosti i kontrole prenosivih medija i enkripcije (npr. USB pogona). Provedite postupak za onemogućavanje pristupa na daljinu izgubljenom ili ukradenom uređaju.

Siguran pristup na daljinu

Omogućite samo svojim zaposlenicima da se povežu s korporativnom mrežom putem VPN-a koji pruža tvrtka s višefaktornom autentifikacijom. Osigurajte automatski istek vremena rada na daljinu i traženje ponovne provjere autentičnosti nakon određenog razdoblja neaktivnosti.

Redovito ažurirajte operative sustave i aplikacije uređaja

To će pomoći u smanjenju rizika od kibernetičkog kriminala u kojem se iskorištavaju ranjivosti za koje nema zakrpa.

Osigurajte svoju korporativnu komunikaciju

Provedite upotrebu multifaktorske provjere autentičnosti za pristup korporacijskim računima e-pošte. Omogućite pristup sigurnim komunikacijskim kanalima za zaposlenike radi lakog međusobnog povezivanja te komunikacije s vanjskim suradnicima.

Povećajte nadzor sigurnosti

Aktivno provjeravajte neobične aktivnosti udaljenog korisnika i povećajte razinu upozorenja za napade povezane s VPN-om.

Povećajte svijest osoblja o rizicima rada na daljinu

Educirajte zaposlenike o politici tvrtke na području rada na daljinu. Odvojite vrijeme za podizanje svijesti o kibernetičkim prijetnjama, posebno o phishingu i socijalnom inženjeringu.

Redovito se javljajte osoblju

Postavite realne ciljeve, raspored rada i mehanizme daljnijeg praćenja, budite fleksibilni gdje je to moguće i uzmite u obzir osobne okolnosti.

Siguran rad na daljinu

SAVJETI I PREPORUKE ZA ZAPOSLENIKE

Pristupite podacima tvrtke preko opreme tvrtke

Koristite samo uređaje i softver koji tvrtka stavlja na raspolaganje. Stvorite snažne lozinke (koristite pouzdane/odobrene upravitelje lozinki ako su dostupni), ne zapisujte ih i zaštitite ih od pogleda prilikom unošenja. Izbjegavajte mogućnosti zaobilaznih rješenja čak i ako vam se čini da pružaju upravo ono što vam je potrebno.

Stanite. Promislite. Spojite se

Prije nego što započnete rad na daljinu, upoznajte se sa službenim uređajima, pravilima i postupcima. Pazite da razumijete kako radi oprema, što se smije, a što se ne smije raditi s njom i gdje potražiti pomoć.

Siguran pristup na daljinu

Povežite se s korporativnom mrežom samo putem korporativnog VPN-a i zaštitite tokene (npr. pametne kartice) potrebne za VPN vezu.

Zaštitite svoju opremu za rad na daljinu i okruženje

Ne dozvolite članovima obitelji pristup vašim radnim uređajima. Zaključajte ih ili isključite kada nisu pod nadzorom i držite ih na sigurnom mjestu da biste spriječili gubitak, oštećenje ili krađu. Spriječite surfanje preko ramena korištenjem zaslona privatnosti i izbjegavajte usmjeravanje zaslona prema prozorima ili kamerama.

Prijava

Ako primijetite bilo kakvu neobičnu ili sumnjivu aktivnost na bilo kojem uređaju koji koristite za rad na mreži, odmah se obratite svom poslodavcu preko odgovarajućih kanala.

Budite na oprezu

Pazite na sumnjive aktivnosti i zahtjeve, posebno one financijske prirode. To bi mogla biti CEO prijevera! U slučaju sumnje, nazovite podnositelja zahtjeva radi dvostruke provjere. Ne otvarajte poveznice ili privitke primljene u nezatraženoj e-pošti i tekstualnim porukama.

Izbjegavajte davanje osobnih podataka

Nikada ne odgovarajte osobnim podacima na poruke, čak i ako tvrde da su iz zakonitih izvora. Umjesto toga, kontaktirajte tvrtku izravno kako biste potvrdili njihov zahtjev.

Razvijajte nove rutine

Razgovarajte o planovima rada s vašim izravnim rukovodstvom i članovima tima tijekom rada na daljinu, uključujući raspodjelu zadataka, rokova i kanala komunikacije.

Upotreba privatnih uređaja

Ako je korištenje vašeg osobnog uređaja jedina opcija, a poslodavac to dopušta, provjerite jesu li operativni sustav i softver vašeg uređaja ažurirani, uključujući antivirusni/antimalware program i je li veza zaštićena putem VPN-a koji je odobrila vaša tvrtka.

Odvojite posao od slobodnog vremena

Izbjegavajte osobnu upotrebu uređaja za rad na daljinu.

Članovi 2019 - 2020

Adria Mobil d. o. o.	MAI d. o. o.
Aero Print d. o. o.	Mazars Grupa d. o. o.
Aspen Pharma Ireland Limited	Meditex d. o. o.
Atlantic grupa d. d.	Modri val d. o. o.
AquafilCRO d. o. o.	NAI Significa d. o. o.
Babeg Invest in Carinthia	Odvjetničko društvo Mateša Kapitan
Bureau Veritas	Odvjetničko društvo Župan & Babić & Antunović
Calcit Lika d. o. o.	Odvetništvo Novak d. o. o., podr. Zagreb
Chromos boje i lakovi d. d.	Opereta d. o. o.
Coface PKZ	Optima Leasing d. o. o. u likvidaciji
Colliers Advisory d. o. o.	Orbico d. o. o.
Color Media Communications d. o. o.	Otpremništvo Lež d. o. o.
Comark d. o. o.	Petrol Hrvatska d. o. o.
Cro lama d. o. o.	Podravka prehrambena industrija d. d.
Crowe Croatia d. o. o.	Profil Grupa d. o. o.
Deloitte d. o. o.	Poliklinika IMED
Erga d. o. o.	Pošta Slovenije d. o. o.
Erste d. o. o.	Regeneracija d. o. o.
Fragmat H d. o. o.	Riko d. o. o.
GEN I Zagreb d. o. o.	Steklarna Rogaška d. d.
GIC Gradnja d. o. o.	Terme Tuhelj d. o. o.
Grad Biograd na moru	Tetida d. o. o.
HEP Energija d. o. o.	Tiko Pro d. o. o.
HEP-ESCO d. o. o.	Triglav osiguranje d. d.
Intereuropa logističke usluge d. o. o.	Tungaloy rezni alati d. o. o.
Intra lighting d. o. o.	Valoviti papir - Dunapack d. o. o.
Julius Rose d. o. o.	Vetropack Straža d. d.
Kariera d. o. o.	Vivo d. o. o.
Kopun revizije d. o. o.	Zavod obrtnikov in podjetnikov Krško
KPMG Croatia d. o. o.	Wienerberger d. o. o.
Kras mesna industrija d. o. o.	

**Odaberite provjerenog, pouzdanog
i profesionalnog posrednika u Hrvatskoj
- odaberite Operetu**

Sponzori SLO CRO Poslovnog kluba 2019 -2020

www.opereta.hr / email: office@opereta.hr / tel: 01/3820 050

I FEEL
SLOVENIA

GREEN. CREATIVE. SMART.

STABLE ECONOMIC ENVIRONMENT WITH EFFICIENT SOLUTIONS

1st

Doing business is fast and simple in Slovenia... as proven by being one of the leading countries in cross-border trade
(WEF Global Competitiveness Index 2019; World Bank Group, Doing Business 2020)

R&D investment by Slovenian companies ranks above EU-28 average, resulting in technologically advanced products and solutions suited for your future needs
(European Innovation Scoreboard 2019)

700 mil.
consumers

Ideally situated at the crossroads of TEN-T corridors with easy access to 700 million people in the regional markets

1/141

Investors see Slovenia as a country with stable economy and one of the safest places in the world
(WEF - Global Competitiveness Index 2019, Global Peace Index 2020)

Find out how you can benefit from Slovenia's green qualities, creative talent and smart solutions.
Visit our websites www.investslovenia.org and www.sloveniapartner.eu.

Slovenian Public Agency for
Entrepreneurship,
Internationalization, Foreign
Investments and Technology

REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF ECONOMIC DEVELOPMENT
AND TECHNOLOGY